

OSMANLI DEVLETİNİN RUHU HALÂ YAŞIYOR !.. NEDEN «BİZ BİZE BENZERİZ»!...

İÇİNDEKİLER

İŞİN KÖKÜ NERELERE DAYANIYOR..

NEDEN BİZDE «SOL SAĞ»DIR !..

OSMANLI DEVLETİNİN HALÂ YAŞAYAN MADDESİ VE RUHU ÜZERİNE..

YA TARİHSEL DEVRİM..

KİMİZ BİZ, NEDEN „KENDİMİZE BENZERİZ » !..

DEVLET VE BİREY..

OSMANLI HER DÖNEMDE HEP İLERİCİ BİR RUHA MI SAHİP OLMUŞTUR..

ANCAK KENDİ KARŞITINI YARATARAK VAROLABİLİRSİN..

VE 27 MAYIS : « KARŞI DEVRİMMİ YOKSA ÖZGÜRLÜKLER ORTAMI YARATICISIMI..

12 MART, 12 EYLÜL VE SONRAŞI..

TÜRKİYE SOLUNUN DİYALEKTİĞİ..

1923'te “Cumhuriyet'in kuruluşu”, Tanzimat'tan I.Meşrutiyet'e, daha sonra da 1908 “Jöntürk Devrimi'ne” kadar çeşitli aşamalardan geçerek gelişen Osmanlı'daki “burjuva devrimi” sürecinin zaferi miydi sizce; 1923'te, niteliksel olarak yeni bir devlet-bir burjuva cumhuriyeti mi- kurulmuş oluyordu böylece, böyle mi düşünüyorsunuz siz!..

Sizi bilmem ama ben böyle düşünmüyorum! Ben, “Cumhuriyet Devrimi'ni” de, tıpkı Tanzimat, I.Meşrutiyet ve 1908 “Jöntürk Devrim”leri gibi Osmanlı Devleti'nde gelişen birbirine zıt iki “devrim” sürecinin (yukardan aşağıya doğru, “batılılaşma” adı altında başlayan ve bugün bile halâ “ulusalcılık” adı altında devam eden, “Oryantalizm” kökenli kültür ihtilali süreci ile, buna zıt bir şekilde aşağıdan yukarıya doğru gelişmeye çalışan sosyal devrim sürecinin) bir parçası-aşaması- olarak görüyorum. Nasıl ki, bir Tanzimat Fermanı'yla birlikte Osmanlı Devleti birden niteliksel olarak değişerek “batılı bir devlet”, ya da bir burjuva cumhuriyeti-devleti haline gelmediyse, 1923'te Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte de Osmanlı Devleti hemen öyle bir “batılı”- “burjuva devletine” dönüşüvermemiştir!. Yani, 1923 bir nitelik değişimi olayı (bu anlamda, “batılılaşma”- ya da burjuva devrimi süreçlerinin tepe noktası) değildir. Osmanlı Devleti, bu tarihten sonra da, bir Osmanlı cumhuriyeti olarak yaşamaya devam etmiştir!. Bugün Türkiye'deki sınıf mücadeleleri de, son tahlilde, cançekişerek de olsa halâ yaşayan bu yapının kendi içindeki “batılılaşma”-burjuva devrimi süreçlerinin son perdesinden başka birşey değildir!. 2007'de, son Osmanlı Padişahı'nın tahttan indirilmesinden sonra (!) Devletin nitelik değiştirmesini- Devleti burjuvaziye kaptırmayı-bir türlü içine sindiremeyen Osmanlı artığı “baticı” görünümlü “ulusalcı” Devlet Sınıfı mensupları ne yapacaklarını şaşırılmış vaziyettedirler! Çünkü, aşağıdan yukarıya doğru gelişerek zirveye yaklaşan burjuva devrimi süreci artık diyalektik karşıtı olan “kültür ihtilali sürecini sona erdirmekte, ya da kontrol altına almaktadır.

Her devrim bir tür “kıyamet”tir aslında! Çünkü, böyle dönemlerde ölümler de mezarlarından kalkarak katılırlar hesaplaşmaya!. Bugün Türkiye'de olan da bu değil midir!. Bütün bir Osmanlı tarihi adeta yeniden canlanıyor bilinçlerde. Biz kimiz, neyiz, nereden-nasıl geldik buraya; dün ne idi, dünü yapan güçler kimlerdi; bütün bu sorular yeniden soruluyor. Fatih'ten II.Mahmut'a, II.Abdülhamid'ten Jöntürlere-İttihatçılara ve de Kemalistlere kadar, tarihi yapan-daha doğrusu bu tarihsel tiyatrodaki daha önce rol almış olan- bütün o kişilikler birer birer kıyam ederek-dirilerek- ayağa kalkıyorlar ve sorgulanıyorlar! Çünkü insanlar bugününün dünün içinden çıkıp geldiğini anladılar artık.

Bu yüzden de, dünün o karanlık labirentleri içinde kaybolup giden bugüne ilişkin gerçeği arıyorlar!

Ama bu yeterli değildir! Çünkü, dün bugünün içindedir! Yani, sadece tarih kitaplarının içinde bulamazsınız dünü! Dünü yapan-yaratan aktörler, tarihsel süreklilik içinde yeni biçimleriyle bugünün içinde yaşarlar. Bu, her çocuğun anne ve babasının genlerini kendi içinde taşımasına benzer bir yerde. Bu nedenle, eğer bugünün içindeki sınıf mücadelelerinin diyalektiğini bilmek istiyorsanız, aynı anda, hem dünden bugüne, hem de bugünden düne doğru seyahat edebilmeyi başarabilmeniz gerekir. Çünkü, dün bugünün içinde olduğu gibi, bugün de dünün içinden süzülerek günümüze gelmektedir.

Şimdiye kadar hep, “kralın çıplak hali” bu diye onun kılık değiştirmiş şekillerini gösterdiler bize! Bizler de hep hayalet taşladık! Bu nedenle, şu an şaşırıyor olsanız da, içinizden, “o kadar da değil” deseniz de, bir an için, bütün bu söylediklerimin doğru olabileceğini düşünün, bakın neler olurdu o zaman:

1-Bir kere, sınıf mücadelesini saptıran bütün o kafa karıştırıcı “solcu”-“sağcı”-“Kemalist” “bakış açılarının”, “teorilerin”, “ideolojilerin” hepsi bir anda yok oluverirlerdi bu durumda! Öyle ya, eğer gerçekten benim dediğim gibiyse durum, yani bugün Türkiye’de cereyan eden mücadele, son tahlilde, Cumhuriyet adı altında halâ varlığını sürdüren Osmanlı Devleti’ne (ve Devlet sınıfına) karşı burjuvazinin başı çektiği bir sınıf mücadelesiyse¹, o zaman, bu mücadelede kimin “ilerici”, kimin “gerici” olduğu da daha işin başında apaçık ortada olacaktır. Ve örneğin, biz de o zaman, Devlet’i² ve Devlet sınıfı unsurlarını “kapitalizme karşı olan küçük burjuvalar, asker-sivil aydın zümre” olarak değerlendiren, “onlar da, ortak düşmana-burjuvaziye-karşılar” diyerek Devlet’le ittifak kurmaya çalışan, onunla aynı saflarda yer alan bir “Türk solu’nu” tartışıyor durumda olmayacaktık; yani, “Türkiye’de sol neden sağdır” deme ihtiyacını duymayacaktık!.. Çünkü saflar apaçık ortada olacaktı bu durumda! Herkes, burjuva devrimcileri olarak tarih sahnesine çıkan kültür ihtilalcisi İttihatçılar ne kadar “ilerici”- “solcu” iseler, bugünkü “solcuların” da o kadar “ilerici-solcu” olduğunu anlıyor-görüyor olacaktı!.. Ya da tersine, “solcular”, bugünkü gibi “tarihsel devrimci”-kültür ihtilalcisi Devletçi-“solcu” değil, gerçek anlamda bir sol’u temsil ediyor olacaktı!..

2-Kürt meselesi de bambaşka bir boyuta indirgenmiş olacaktı bu durumda, Tıpkı Türk meselesi gibi! Bugün tarih kitapları bize Osmanlı Devleti’nin Tanzimat’tan sonra “Osmanlı” kimliği altında yeni tip bir “Osmanlı vatandaşı” yaratma çabalarını enine boyuna detaylandırarak anlatırlar. 1908’ den sonra Jöntürkler’in (daha sonra da Kemalistler’in) Devleti-Osmanlı’yı-yukardan aşağıya doğru bir “Türk” bilinci yaratarak “Türkleştirme” çabaları da yer alır o kitaplarda; ama hiçbir tarih kitabında bu “Türk” kimliğini ve “ulusunu” yaratmaya çalışan o instanz-Devlet, ya da sınıf- hakkında yeterli bilgi bulamazsınız! Hiçkimse de, “bu nasıl bir “Devlet’tir” ki, varlığı kendi “vatandaşından” önce geliyor” diye sormaz! “Nasıl oluyor da varlığı kendinden menkul bir Devlet-kendini “burjuva devrimci” olarak tanıtan bir Devlet Sınıfı- daha sonra kendisine uygun bir vatandaş-“Türk vatandaşı”-ve “ulusu” yaratabiliyor, bu nasıl iştir” diye sormaz! Bu “burjuva devrimci Devlet” olma sıfatını ona kim-nasıl

¹ Aslında sadece bir “sınıf mücadelesi” değildir bu, aynı zamanda kültürel bir mücadeledir de! Yani, “batılılaşma adı altında başlayan kültür ihtilâline karşı kendi kültürünü ve bu zemin üzerinde oluşan tarihsel kimliğini yeniden kabul ettirme-egemen kılma mücadelesidir- bir tür özgürlük mücadelesidir. İşte bunun içindir ki, günümüzde burjuva devrimcileri kendilerine “muhafazakâr demokrat” diyorlar!..

² „Devlet“ kavramını büyük harflerle yazıyorum, çünkü bu „Devlet“, nevi şahsına münhasır bir başka Devlettir, Osmanlı Devletidir o!..

vermiş diye sormaz, soramaz³! Soran olursa da onu hemen “zındık” diye afroz ediverirler!!.

Benim bütün hayatımı değiştiren bu soruyu zamanında ben sordum ve de halâ sormaya devam ediyorum! Bütün o tarihçi geçinenlerden de-eğer cesaretleri varsa tabi(!)- pozitifizmin kalın surlarının arkasına gizlenmeden cevap istiyorum bu soruya! Olabilir mi böyle birşey? Eğer 1923 Cumhuriyeti bir burjuva devriminin sonucu ise, yani bu tarihte Osmanlı Devleti nitelik değiştirerek bir burjuva cumhuriyeti haline gelmişse, o zaman nedir bu daha sonraki “Türk kimliği” ve “Türk ulusu” “yaratma” çabası!!..

1-Ortada bir ulus ve onu yaratan bir burjuvazi olmadan nasıl olmuştur da bir burjuva devrimi olmuştur?

2-Etnik anlamda “kimlik” denilen şey, özünde, bilinçdışı kültürel bir oluşumsa eğer (ki öyledir), ve bu da ancak tarihsel gelişim içinde aşağıdan yukarıya doğru kendiliğinden gelişerek ortaya çıkabilirse, yukardan aşağı doğru, planlı-bilinçli-modernist bir çabayla yaratılmaya çalışılan o nevi şahsına münhasır “kültür”-“kimlik”-ve “ulus” nedir o zaman? Sakın bana “bilişsel kimlikten” bahsetmeyin! Çünkü ben de o zaman size, “neydi peki o kafatası ölçme” çabaları falan diye soruveririm!!..

Bırakalım artık “Devleti kurtarma” adına katlanılan bu eziyeti! “Batılılaşıyoruz”, “Türklük bilinci”, “Türk ulusu” yaratıyoruz derken, kendi kültürüne-benliğine yabancılaşmış, ne olduğu belirsiz, halka karşı olmayı modernist bir kimlik (“laikçilik”) olarak tanımlayan bir kitle yarattınız sonunda! Bir de tabi, buna karşı reaksiyon olarak oluşan “solcu-ilerici” bir “Kürt” kimliği yarattınız! Ve bu ikisi çatışıyor şimdi görünüşte!

Ama bir de, bütün bu görüntülerin altında kendi mecrasında akıp gelişen bir mücadele var ortada. Kökleri ta 16.yy’ın ortalarına kadar dayanan ve çeşitli aşamalardan geçerek günümüze kadar gelen bir mücadele bu..Bu nedenle, yukardaki tabloya onu da eklemek gerekir. Yani, bir yanda, maddesiyle bugün artık cançekiyor durumda olsa bile, yarattığı bütün o “kimlikleriyle”-yani ruhuyla-halâ ayakta olan-yaşamaya devam eden- Osmanlı Devleti’nin-Cumhuriyeti’nin- onun “sağ” ve “sol” kanatlarının-müttefiklerinin, diğer yanda ise, burjuva devriminin güçlerinin yer aldığı bir mücadeledir bu.

Bu yazı dizisinde tarihe-tarihimize bu gözle bakarak günümüze ilişkin bir tarih ve kimlik bilinci yaratmaya çalışacağız..

İŞİN KÖKÜ NERELERE DAYANIYOR?..

16.yy’ın ortalarından itibaren, önceleri yavaş yavaş, ama daha sonra, özellikle de ikinci Viyana kuşatması bozgunundan sonra, muazzam bir yapısal değişim süreci başlar Osmanlı Devleti’nde. Batı’da kapitalizmin gelişmesine paralel olarak dış dinamikte meydana gelen değişiklikler iç dinamiği de etkileyerek aktif hale getirince, üretici güçlerin gelişmesini engelleyen merkezi Devlet otoritesi zayıflamaya başlar. Üretici güçlerin gelişmesiyle Devlet’in güçten düşmesi, merkezi yapının zayıflamaya başlaması aslında karşılıklı olarak birbirini etkileyen-tetikleyen, hızlandıran-süreçlerdir. Ve öyle olur ki, zaman içinde, “Yönetenler” ve “Yönetilenler”den” oluşan klasik Osmanlı toplumsal yapısının içinde kendine özgü yeni bir sınıf-“orta sınıf”- daha oluşmaya-boy göstermeye başlar. Müslüman kesimde “eşraf”-“ayan”, gayrimüslim kesimde ise, “kocabaşı”, “çorbacı”, “knez” vb. olarak adlandırılan mahalli liderlerin

³ Gerçek anlamda bir burjuva devrimcisi olmayla yukardan aşağıya doğru devrim yapmaya çalışan modernist, elitist bir „tarihsel devrimci“-kültür ihtilalcisi- olmak arasında çok fark vardır!.

ortaya çıktığı ve güç kazanmaya başladıkları, özel mülkiyetin gelişmeye başladığı, Batı ülkeleriyle ticaretin gelişmesine paralel olarak yeni bir protokapitalist-tüccar sınıfının ortaya çıktığı kendine özgü bir gelişme-uzun vadede de kapitalistleşme- sürecidir bu.

Tabii, merkezi otoritenin zayıflamasına paralel olarak, yer yer derebeyleşme-feodalleşme de olur ve büyük boyutlara ulaşır. Öyle ki, 19.yy'ın başlarına gelindiği zaman, Osmanlı Devleti eskiden olduğu gibi tek bir merkezi otoritenin kayıtsız şartsız egemenliğine dayanan bir güç-bir devlet-değildir artık. Devlet gene durmaktadır yerinde, ama bunun yanı sıra şimdi iki önemli güç daha vardır ortada (bakın, Reayanın hiç sözü bile edilmiyor!). Herbirinin kendine özgü orduları bulunan, iç işlerinde bağımsız hale gelmiş "büyük ayanlar"-derebeyleri, ve artık protokapitalist unsurlar haline gelmiş olan diğer Müslim-gayrimüslim mahalli liderler (eşraf-daha küçük ayanlar, çorbacı, kocabaş vb). Bundan sonra süreç artık bu üç unsur arasındaki ilişkilerle-karşılıklı etkileşmelerle ilerleyecektir. Tabii bunlara bir de dış etken-dinamik olarak batılı ülkeleri ve Rusya'yı ilave etmek gerekir.

19.yy'ın başlarından itibaren (II.Mahmut'la birlikte) artık iyice, "batılılaşarak" kendini kurtarma psikolojisi içine girmiş olan Devlet-Devlet sınıfı- yüzüne bir batılılaştırıcı "ilerici güç" maskesi takarak, eski "tarihsel devrimci" günlerini hatırlatır bir şekilde yeniden kükremeye çalışır; artık "ademi merkezizetçi" hale gelmiş olan mevcut yapıyı değiştirerek onu yeniden merkezi tek güç haline getirebilmek için uğraşır. Asar, keser, ne ayan bırakır ortada ne mültezim, bunların hepsini yok eder, yerlerine Devlet memurlarını atayarak yeniden eski-güzel günlere dönme hayalini kurar!. Yani, artık kabına sığamaz hale gelen üretici güçleri tahrip ederek minareyi tekrar eski kılıfına sokmak için elinden geleni yapar. Ama artık çok geçtir. Tarihin akışını geriye döndürmek imkânsızdır!

Bir süre sonra bu gerçeği o da- Osmanlı Devleti de- görür. Öyle ki, yok etmeye çalıştığı o orta sınıf olmadan vergilerini bile toplayamaz hale gelmiş-felç olmuştur Devlet! Çaresiz kıvranmaya, mevcut duruma uygun yeni bir çözüm üretmeye çalışırken, adeta hayat ona Dimyad'a pirince giderken evdeki bulgurdan da olmanın ne kadar anlamsız olduğunu ispat etmektedir!.. **Nitekim, hayat Osmanlıya, "Devleti kurtarmak" için tek yolun olanı olduğu gibi kabul ederek, üretici güçlerin gelişmesiyle oluşan yeni maddi gerçekliğe uygun yeni bir üst yapı oluşturmaktan geçtiğini gösterir! Tarihsel olarak gelişmiş olan yapısal değişikliklerle-yani iç dinamikle- bununla birlikte ortaya çıkan yeni dış faktörleri-yani dış dinamiği de veri alarak yeni bir yaşam yolu geliştirmek zorundadır o. Ancak bu şekilde, sürecin bir adım önüne geçerek, Devleti bu yeni duruma uygun olarak yeniden organize etme-yaşatma olanağını bulacaktır.**

İşte, Tanzimat'la birlikte başlayan sürecin özü budur. Yani, "ilerici" Osmanlı Devleti, nevi şahsına münhasır bir çabayla, "Rus ve Japon örneklerinde olduğu gibi", yukardan aşağıya doğru üretici güçleri-kapitalizmi geliştirmek için başlatmıyor o "reformlar" sürecini! Başka yolu kalmadığı için, mecbur olduğu için yapıyor bunları! Yani burada, "reformları" ilan eden "ilerici" bir Devlet falan yok ortada!.. Osmanlı, aşağıdan yukarıya doğru gelişerek eski üst yapıyı zorlayan iç dinamiğin, ve de, batılı devletlerin temsil ettiği dış dinamiğin zorlamasıyla, önünde başka yol kalmadığı için, yeniden "tarihsel devrimci" kılıfına girerek bu yola giriyor-bir anlamda, "çağdaş" bir "tarihsel devrim" atağıyla kabuk değiştirmeye çalışıyor! Burada Osmanlı'nın yaptığı, bir yandan, bütün engellemelerine rağmen durduramadığı süreci-hayatin önüne koyduğu maddi gerçekliği- kabul etmek zorunda kalırken, diğer yandan da, yaşamı devam ettirme mücadelesinde, gelişen yeni duruma uygun olarak yeni bir üst yapı ("modern"- "baticı" bir görünüm) oluşturmaya çalışmaktan ibarettir. Bu yüzden de, burada "ilerici" olan iç ve dış dinamiklerdir-gelişerek artık eski kabına sığamaz hale gelen üretici güçlerdir, Devlet değildir! Devlet, aslında süreç boyunca hep gerici bir rol oynamaktadır. Onun yaptığı, önce üretici güçlerin gelişmesini engellemeye çalışarak, sonra da, yeni duruma uyum sağlayıp yeni bir biçim altında ("batılı bir devlet" görünümü altında) varlığını kamufle ederek- yukardan aşağıya bir hamleyle ömrünü uzatmaya çalışmaktan ibarettir.

Bu süreç-Tanzimat'la başlayan Osmanlının "modernleşmesi" süreci-döneme damgasını vuran güçler arasında-iç ve dış dinamikler arasında- tarihi bir uzlaşmadır aslında. Öyle ki, görünüşe bakılırsa, Osmanlı'ya da merkezileşip güçlenme alanında yeni perspektifler sunmaktadır.

Tanzimat Fermanı Müslim-gayrimüslim, bütün Osmanlı vatandaşlarının "eşitliğini" temel alıyordu. Ne demektir bu? Osmanlı'nın bundan anladığı, kendi tebaasını oluşturan insanları-Reaya'yı- ayan'a (büyük Müslüman ayanlara) bağlılıktan kurtarmaktı! Artık insanlar, direkt olarak Devlete bağlı bireyler-vatandaşlar olacakları için, arada başka bir "sınıfın" varlığına-aracılığına da gerek kalmayacaktı! Osmanlının hesabı açıktı: O, kendisine rağmen, aşağıdan yukarıya doğru olan evrimin sonunda ortaya çıkan süreci, Tanzimat'ın yukardan aşağıya doğru "modernleşme-batılılaşma" hamlesiyle kendisi için-merkezileşerek yeniden güçlenmek için-kullanmaya çalışacaktır!

Kendisine siyasi rakip olmadıktan sonra, ticaretle uğraşan, mülk sahibi olan, bu arada batılı devletlerle de iş ilişkileri kuran bir orta sınıfa karşı değildir o-yani Devlet! Onun tek korkusu, içerde kendisine rakip bir gücün-Müslüman bir orta sınıfın ortaya çıkmasıdır⁴. Bu yüzden de, "modernleşme" sürecini Devleti güçlendirerek eski güçlü-görkemli günlerine yeniden dönmek için bir vasıta-bir fırsat gibi görür (süreci bu şekilde kendine doğru yontarak değerlendirir)! Yani hinoğlu hin bir gericilik yatar onun "modernleşme-batılılaşma" çabasının-hamlesinin altında! "Reformlar"ı diyordunuz "alın işte size reformları" der Osmanlı! Bunu derken de içten içe güler hep! "Aptallar" diye düşünür, "kendi elleriyle beni güçlendirecekler" der! Aşağıdan yukarıya doğru gelişen üretici güçleri-ve dış dinamiği-bu şekilde kontrol altına alabileceğine inanır ve bunun için çaba serfeder..

İşte tam bu nokta aslında tarihimizin gerçek anlamda bir kırılma noktasıdır. Bazıları der ki, "Osmanlı, yabancı devletlerin zoruyla girmiştir" bu sürece. Yani "batılılaşma", "modernleşme", "reformlar" falan hep dış dinamiğin zorlamasıyla gerçekleşen şeylerdir. Bunlara göre, iç dinamik diye birşey yoktur zaten Osmanlı'da! Kimisi de, batılı devletlerin rolünü de kabul etmekle birlikte, Devlet'in "tarihsel devrimci", "ilerici" geleneğine bağlar herşeyi-bunlara göre, "anti feodal" olduğu için "ilerici"de olmuş olur Devlet-! "Osmanlı, "tarihsel devrim" geleneğine uygun olarak yukardan aşağıya doğru bir burjuva devrimi sürecini başlatmaktadır"! "Tanzimat, İslahat Fermanı, Birinci Meşrutiyet ve sonra da 1908 Jöntürk Devrimi derken, bu süreç (yani burjuva devrimi süreci) 1923' de Kemalist Devrim'le zirveye ulaşarak tamamlanmıştır"! Dikkat edilirse, burada da hiç iç dinamikten bahsedilmez! Zaten, Devlet'e devrim yaptıran bu anlayışın temelinde de, içerde burjuva devrimini yapacak bir gücün-potansiyelin bulunmadığı-yani iç dinamiğin olmadığı tesbiti yatar. Eşrafmış, ayanmış, toprak ağasıymış, bunlar hep "feodal unsurlardır". Tüccar mı, "zaten halk düşmanıdır" o da!. Devlet ise, "devrimci-ilerici" padişah II.Mahmutla birlikte ayanlara-derebeylerine karşı "anti feodal" bir mücadeleyi başlatıp, Tanzimatla bunu taçlandırarak burjuva devrimi sürecini tetikleyendir! Bütün o Jöntürk kökenli "Kemalist", "solcu"- "ilerici" aydınların tarih bilincinin temeli-çıkış noktası budur işte: Devleti burjuvazinin yerine koyarak ona burjuva devrimi yaptırmaktır bunların çabası! Tarih bilinci-bilgisi böyle olunca, o zaman 1950 de "karşı devrim" oluyor tabii!. Bugünkü "Ergenekon" mantığının altında yatan "ikinci kurtuluş savaşı" anlayışının özü budur! Bu durumda herşey, bütün bir tarihsel gelişim süreci tersine dönmektedir. Buna, "batılılaşma" adı altında yapılan kültür ihtilâlinin sonuçları da eklenirse işin bugün neden çığırından çıktığı apaçık ortaya çıkar. Bugünlere gelişin hikâyesi buralardan geçerek oluşur..

⁴ Devletin rakibi ancak Müslüman orta sınıf olabilirdi, çünkü gayrimüslimler zaten Tanzimat'a kadar Devlet kademesinde görev alamıyorlardı. Devlet katına çıkmak için din değiştirmek gerekiyordu..

Evet, insanlar kendi tarihlerinin ürünüdür. Hem tarihin konusunu-maddesini,objesini oluşturur onlar, hem de onu-tarihi-yapan sübjeler olurlar. Bu nedenle, bugün-bugünü yapan güçler- öyle havadan paraşütle inmiyorlar bu topluma! Kendi tarihleri-tarihsel evrimleri- içinden süzülerek geliyorlar. Eğer günümüz Türkiye'sine de bu açıdan bakarsak, karşımıza çıkan tabloyu şöyle açıklayabiliriz:

İki güç-taraf-var bugün Türkiye'de. Bunlardan biri, "batılılaşma" adı altında başlatılan bir "tarihsel devrim" süreciyle kendisini yenileyen Osmanlı Devleti'nin-Devlet sınıfı'nın günümüzdeki "modern" temsilcileridir. Bunlar, tarihsel evrimleri içinde dün II.Mahmut'tular, sonra Jöntürkler-İttihatçılar-Enver Paşa'lar, Talat'lar- oldular, sonra da Kemalistler ve bugünkü türevleri!⁵ Diğeri ise, DP'nin açtığı yolda bugün AK Parti ile temsil edilen Anadolu kapitalizminin güçleridir. Bunlar, daha önce Osmanlı'nın o Reaya'sıydılar, Osmanlı toplumunun içindeki çevre güçleri-yönetilenleri idiler. Daha sonra, bunların içinden, aşağıdan yukarıya doğru bir gelişme dinamiğiyle yeni bir "orta sınıf" palazlanmaya başladı. "Eşraf", "ayan" dendi o zamanlar bunlara. 17.yy dan sonraki Osmanlı tarihi bu "orta sınıfla" Devle'tin mücadeleleri tarihidir bir yerde. Bunların içinden gayrimüslimlerin temsilcisi olanlar milliyetçi burjuvalar haline gelerek Balkan devletlerinin kuruluşlarına önyak oldular. Müslüman orta sınıf ise, bir türlü kaderini Devlet'ten ayıramadı. Müslümanlık bağı ve gayrimüslimlerin ayrılmaları sürecinin yarattığı merkezkaç kuvvetinin etkisiyle (ve de tabii dış tehlikenin etkisiyle) bilinçdışı olarak ortaya çıkan merkezçekim kuvveti bunları hep Devlet'le etle tırnak gibi birarada tuttu; hem birbirilerinin kuyusunu kazmaya çalıştılar bunlar, hem de bir türlü birbirlerinden ayrılamadılar. Kurtuluş savaşı da bu iki gücün işbirliğiyle yapıldı. Biryanda Osmanlı artığı güçler-Kemalistler, diğeri yanda da Anadolu orta sınıfı, bu iki gücün önderliğinde yapıldı Kurtuluş Savaşı. Ve bu ikisinin arasındaki ittifakın ürünü olur yeni devlet. Fakat zaferden sonra Osmanlı paşaları müttetiklerini-orta sınıfı-bir yana iterek iktidarı tek başlarına ele alırlar. Kurtuluş Savaşı'nı birlikte yaptıkları insanlara II.Mahmut'u hiç aratmayacak şekilde hayatı zindan ederler!. Birinci Meclis'teki itilip kakılan İkinci Grup olur bunlar-"orta sınıflar"-, sonra da TCF ve Serbest Fırka deneyimleriyle bir çıkış yolu aramaya çalışırlar. O zamanlar, "Osmanlı'nın bilinen ayanlar'ı" denir bunlara. Dönemin kendine özgü kapitalist-protokapitalist unsurlarıdır bunlar. Ama daha sonra, 1950' lere gelirken artık burjuvalaşma sürecinde epey mesafe katetmişlerdir. Ve 1950'de, dış dinamiğin de yardımıyla iktidara gelirler.⁶

Kökleri-kaynağı- ta 16.yy'ın ortalarına kadar uzanan bu mücadele, değişik biçimler altında gelişerek günümüze kadar gelmiş olsa da, özünde, zamana yayılarak gelişen bir kapitalistleşme-burjuva devrimi mücadelesidir-sürecidir..

NEDEN BİZDE "SOL" SAĞ DIR!

Türkiye'de birbirinin ikizi olan iki çeşit „sol“ vardır!⁷ Biri "Kemalist sol", diğeri "sosyalist sol"! "Kemalist solun" ne olduğu açık! Bugün halâ yaşamakta olan Osmanlı Devleti'nin ruhunun yaşayan "çağdaş"- "Cumhuriyetçi" "ulusalcı" ideolojisidir bu! Çok dinli, çok etnisiteli-kapitalizm öncesi antika bir Devlet⁸ olan Osmanlı'nın, "yedi düvelin" karşısında ayakta kalabilmek için yarattığı "batılılaşıp modernleşerek"

⁵ Devletin diğeri-Abdülhamid'i bayrak edinen- "İslamcı" kanadı yenik düştüğü için onu burada saymıyorum! Anadolu kapitalizminin güçleri bir yerde zaten o zeminin-geleneğin diyalektik anlamda inkârı olarak ortaya çıkmışlardır..

⁶ "İktidara gelirler" ama Devlet halâ Osmanlı'nın-Devlet Sınıfı'nın elindedir!.Sadece bu çelişki-ikilik bile herşeyi açıklamaya yeter! İki ayrı sınıfı temsil eden iki ayrı instanzdır burada söz konusu olan!..

⁷ „Kürt soluyla“ „Türk solunu“ ayırdetmiyorum! Ne de olsa bunlar aynı yumurta ikizleri, ikisi de tarihsel devrimci-ittihatçı!..Bu nedenle, ikisinin patenti de Devlet'te! Biri Devlet'in yarattığı „Türkler'in“ solu iken, diğeri de buna „karşit-reaksiyon“ olarak ortaya çıkan „Kürtler'in“ solu..Gerçek anlamda bir "sol" ise üstündeki bu kabuğu kaldırarak henüz daha ortaya çıkamadı!

⁸ „Antika devlet“ten kasıt tipik bir İbni Haldun devleti olmasıdır..

çevreye uyum sağlama- böylece hayatta kalma- stratejisinin, yani, Jöntürk gelenekli “Devleti kurtarma” ruh halinin en son şeklidir! Tanzimat’la birlikte başlayıp “Cumhuriyet Devrimi’yle” zafere ulaşan “reformların”-“batılılaşma-modernleşme” sürecinin- “Devlet eliyle yukardan aşağıya doğru gerçekleştirilen kendine özgü bir burjuva devrimi” süreci olduğunu iddia eden Devletçi bir dünya görüşüdür!. Kökleri, 16.yy’ın ikinci yarısından itibaren üretici güçlerin gelişmesinin sonucu olarak ortaya çıkan “orta sınıflara”-eşrafa, ayanlara karşı “modernleşip”-“merkezileşerek Devleti kurtarmak” stratejisinde-mücadelesinde yatan bir Devlet ideolojisidir!

Öyle ya, “batılılaşma” adı verilen kültür ihtilâlini başlatan Osmanlı artık bir batılı gibi düşünmeliydi! Batı’da feodallere karşı olduğu için “ilerici” olan burjuvazinin yerini, bizde, Osmanlıya özgü feodaller olan yerel cemaat liderlerine-ayanlar’a karşı “ilerici” bir güç olarak Devlet alıyordu!. İşte bu şekilde, kerameti kendinden menkul “ilerici” bir Devletin çocukları olan bütün o Jöntürk gelenekli “reformcu”-“ilerici” “asker sivil güçler”, dün-Osmanlı döneminde, bugün de Cumhuriyet döneminde, aşağıdan yukarıya doğru gelişmeye çalışan üretici güçlerin önündeki en büyük engel olagelmışlerdir. Bu nedenle, bizim tarihimiz, bir yerde, kendisine “ilerici” rolünü biçen “tarihsel devrimci” bir Devlet’le, ona karşı, gelişip güçlenerek yaşamı devam ettirme mücadelesi veren, fakat sırf o “ilerici” Devlet’e karşı oldukları için de “gerici” olarak nitelendirilen sınıfların-güçlerin mücadelesidir. Herşey tersinedir bizde! Devlet “ilerici” olunca, tabi halka-burjuvaziye de “gerici” olmak düşmüştür! Devlet’in kendine, “yeni”, “çağdaş”, “Türk” vatandaşları yaratmaya çalışmasının altında yatan gerçek budur.

“Tarihsel devrim” adı altında bir tür kültür ihtilâli sürecidir bu yaşanan. Sistemin bilgi temelini-kültürünü-yok sayarak, onun yerine yukardan aşağıya doğru yeni bir bilgi-kültür-oluşturma, sonra da bu yeni kültüre-bilgiye-göre “yeni” insan tipleri yaratma operasyonudur yapılan. İşte bu yüzdendir ki, dünyada her yerde kapitalist devlet örgütlü toplumun merkezi temsil instanızı-kimliği, benliği-iken, bizde, önceden varolan bir “Devlet” kendisine uygun bir kapitalizm ve yeni vatandaşlar (“Türk vatandaşları”) yaratmaya çalışmıştır. Bu “yeni tipte vatandaşlardan” oluşan “modern” “ulusa” da “Türk ulusu” denilmiştir!.

Ya “sosyalist sol”, onun ne ilişkisi var bu Jöntürk gelenekli gerici-sağ Devletçi ideolojiyle-Kemalist solla?

Bu konuda daha önce şöyle demişiz⁹: “Önce, Türkiye solunu Devlet Sınıfı’nın peşine takan temel ideolojik varoluş probleminden yola çıkalım: 20.yy’dan kalma bir anlayışla „Solculuk”, “sosyalizm” ne demektir? Üretim araçlarının mülkiyetinin topluma (tabi toplum adına da devlete) ait olması değil midir işin özü? En azından Marksizme göre böyledir bu. E, o zaman, madem ki “solcu” olmak devletçi olmaktır, Osmanlı artığı olsun, ne olursa olsun, neden karşı çıkacaksın ki devletçi bir sisteme! Türkiye’de üretim araçlarının yüzde altmış-yetmiş devlete mi ait¹⁰, sen zaten, “hepsi devlete ait olsun” diyorsan eğer, neden karşı çıkacaksın ki bu sisteme! İşte Türkiye solunu Devlet’e bağlayan, onu Devlet Sınıfı’nın müttefiki haline getiren en önemli ideolojik bağ budur!

Hem sonra, “işçi sınıfının dünya görüşünü savunmak” demek, “burjuvaziye karşı olmak” demek değil midir, al işte sana fırsat! Marksist devlet teorisi ortada! “Devlet, hakim sınıfın örgütü” değil midir? Kimdir “hakim sınıf” bugün Türkiye’de? İktidarda kim vardır, görünüşe

⁹ Türkiye’de Neden Sol ya da Sosyal Demokrat Bir Hareket Yok”, www.aktolga.de, Makaleler.

¹⁰ Yakın zamana kadar böyleydi bu. Çok şükür ki, şu son yıllarda yapılan özelleştirmelerle şimdi durum değişti! Bence son yılların en devrimci olayı bu özelleştirmelerdir! Bunun sayesinde ki bugün artık Devlet-Devlet Sınıfı can çekişiyor!..Demokratik Cumhuriyet’e giden yol Osmanlı artığı Devletçi düzenin tasfiyesinden geçiyor..

bakarsan “burjuvazi” değil mi! O halde devlet de burjuvazinin devletidir! Devlet burjuva devleti olunca, o zaman, darbe yaparak iktidarı ele geçiren “Devletin asıl sahibi” “asker sivil aydın güçler” de, “gelişen kapitalizm karşısında mülksüzleşen şehir ve kır küçük burjuvazisinin temsilcileri” oluyordu tabii! “Esas sınıf düşmanı” burjuvazi olduğu için, bunlar devrim yolunda işçi sınıfının, solun tabii müttefikleri olarak kabul ediliyorlardı!..İşin ayrıntılarını daha sonraya bırakıyorum, şimdilik bu kadarı yeter sanırım!..

Konuya ilişkin olarak bir nokta daha var aydınlatılması gereken: Peki, Türkiye’de “sol sağdır” da, İdris Küçükömer’in dediği gibi “sağ da sol” mudur? Bu noktaya gelince iş çatallaşıyor! Eğer burada “gerçekte sol” olan “sağ”dan kasıt bugün AK Parti tarafından temsil edilen Anadolu kapitalizminin güçleriye bu tesbit doğrudur. Yani bugün Türkiye’de, “solcuların” “sağ-gerici” olarak ifade ettiği Anadolu kapitalizminin güçleri, onlar kendilerini “muhafazakâr-demokrat” olarak ifade etseler de, bilimsel anlamda soldurlar-ilericidirler. Çünkü, Osmanlı artığı antika Devletçi bir üretim ilişkileri sistemine karşı daha ileri bir üretim ilişkileri sistemini temsil ediyor ve bunun için mücadele ediyor onlar. Elimizdeki ölçü budur.

Bırakınız bugünü-kapitalizmi- bir yana, geçmişte, merkezîyetçi-antika ilişkilerin-Devletin karşısında feodalizm-ayanlık bile daha ileriye temsil ediyordu! Bu nedenle, bugün halâ, cançekişerek de olsa yaşayan o antika Devletçi sistemin karşısında kapitalizm (ve de burjuvazi tabii) tarihsel olarak daha ileriye temsil eder. Yoksa öyle, trafik polisi gibi (bizdeki Devletçi “solcu” aydınlar gibi) istediğine istediğin etiketi yapıştırıramazsın!..

Çoğu kişi “ilerici” ya da “gerici” olmayı iyi veya kötü olmakla, ya da ne bileyim, her durumda eşitlikçi olmakla, insan haklarına saygılı olmakla karıştırır! Bunlara göre, bir sınıf, ya da kişi bir kere “ilerici” oldumuydu ya, artık o pürü pak olmak zorundadır! Halbuki yok böyle birşey! Alın o kocabaşları, çorbacıları (yani Osmanlıdaki gayrimüslimlerin ayanlar’ını, mahalli cemaat liderlerini), veya Müslüman orta sınıf unsurları olarak o tüccarları, toprak ağalarını, herşeyden önce, bunlar insanları sömüren unsurlardır. Hele hele eşitlikçilikle falan hiç alakaları yoktur bunların. Zavallı köylülerin topraklarını ellerinden alarak o statüye erişmişlerdir. Ama, antika bir Devlet olan Osmanlı’nın karşısında tarihsel olarak ilericidir işte bunlar!..Alın burjuvaziye, burjuvazi özgürlükçü, eşitlikçi midir! Feodalizme, ya da bir İbni Haldun Devleti olan Osmanlı’ya göre öyle tabii! Ama onun özgürlükçülüğünün-eşitlikçiliğinin de sınırları var! Yani öyle, ideal anlamda bir eşitlikçilik falan söz konusu değildir burada! Kendi çıkarları gerektirdiği zaman ve ölçüde eşitlikçidir onlar. Alın iki dünya savaşını. Neden öldü milyonlarca insan! Burjuvazinin daha fazla kâr hırsı yüzünden değil mi! Bu nedenle, elimizdeki ölçü, belirli bir dönemde üretici güçlerin gelişmesine katkıda bulunup bulunmuyor olmaktır. Burjuvazi tabii ki gene kendi çıkarları için geliştirir üretici güçleri de, ama olay budur işte. “Gerici” olanlar ise, çıkarları mevcut durumu korumakta olanlardır. Üretici güçler geliştikçe bunlar eski-o ana kadar varolan konumlarını kaybetmeye başlarlar, bu yüzden de ona karşı çıkarlar. Olayı idealize etmeden bilimsel olarak kavrayabilmek çok önemlidir. Öbür türlü işin içinden çıkılmaz.

Küçükömer’in “sol olan sağ”ının içine MHP, dinci partiler falan girmiyor tabii! Çünkü, bu tür sağ partiler de, şu ya da bu nedenle toplumda üretici güçlerin gelişmesine karşı olan unsurları temsil ederler. Örneğin bir MHP yi ele alalım: MHP, etnik-Türkçü bir zeminde, aşağıdan yukarıya doğru gelişmeye çalışan-globalleşme karşıtı- bir sağı temsil ediyor. CHP ise, yukardan aşağıya doğru Devlet eliyle yaratılan-gene globalleşme karşıtı- kendisine “sol” diyen bir sağın temsilcisidir. SP’ne “dinci” deniyor, ama burada önemli olan onun da üretici güçlerin gelişmesinden rahatsız olan-globalleşme karşıtı- bir kesimi temsil ediyor olmasıdır.

Şöyle ifade edelim: Eğer toplumsal varoluşu, üretici güçlerin gelişmesiyle sürekli ileriye doğru giden-gelişen canlı bir süreç olarak düşünürsek, bunu (bu süreci) temsil edenleri biz sol-ileri olarak ifade ederiz. Bunun (bu sürecin) karşısında olan, çıkarları-varoluş koşulları- mevcut durumu muhafaza etmekte olan-ya da tabi “eskiden daha iyiydi” diyerek toplumsal gelişme sürecini geriye döndürmeye çalışanlar ise sağ ve gerici olurlar. İşin bilimsel yanı budur. Öyle, “ben ilericiyim-solum” demeye olmuyor!..Ve ne oluyor sonunda, bir yanda, toplumsal ilerleme sürecini temsil eden ilerici güçler yer alırken, diğer yanda da, şu ya da bu nedenle bunun karşısında olanlardan oluşan başka bir “taraf” çıkıyor ortaya...Ve farklı nedenlerle gelişmeye ilerlemeye karşı çıkan bu güçler “düşmanımın düşmanı dostumdur” diyerekten kendi aralarında ittifak kuruyorlar. Örneğin bir CHP ile MHP ve dinciler arasındaki ittifaki ele alalım: CHP ve MHP, Devleti kutsayan, her biri, kendine özgü bir Türk-milliyetçiliği tanımına sahip olan (nitekim biri kendini “milliyetçi” olarak tanımlarken, diğeri “ulusalçı” olarak ifade ediyor) sağ partilerdir. SP ise, gelişen kapitalizm karşısında mülksüzleşen, bu yüzden de kapitalizme-globalleşme sürecine-karşı muhalefet etmeye başlayan “çevre” güçlerinin belirli bir kesimini temsil ediyor..Aynı şeye karşı oldukları için de ortak düşmana karşı aralarında ittifak yapıyorlar bunlar. Tabi bu ittifakın içinde Devletin-devletçiliğin sadık müttefiki “solcular” ve bazı “kürtçüler” de var! Devlet, yukardan aşağıya doğru kendine uygun “Türkleri” yaratırken, bu süreç-bir reaksiyon olarak-“ilerici”, orijinal bir Kürt milliyetçiliğini de yaratmıştır! Onlar da, ortak düşmana –yani “kapitalizme ve burjuvaziye”-karşı oldukları için yer alıyorlar bu ittifakın içinde! Müthiş birşey değil mi, MHP li “milliyetçiden” CHP li “ulusalçıya”, “dinciler”den “solculara”, “türkçüsüyle”, “kürtçüsüyle” her türlü milliyetçiye-ırkçıya kadar uzanan bir ittifak! Allah kolaylık versin burjuvaziye ve de tabi bütün diğer demokrasi güçlerine!..

OSMANLI DEVLETİ’NİN, CAÑÇEKİŞEREK DE OLSA HALÂ YAŞAYAN MADDESİ VE “DEVLETİN RUHU” ÜZERİNE..

Devletin-Osmanlının-“cañçekişerekte olsa halâ yaşayan maddesiyle” neyi kastettiğimiz açıktır! Devlet mülkiyetidir-Devletçiliktir burada söz konusu olan. Ne varki, özellikle son yıllarda yapılan özelleştirmelerle artık bu Osmanlıyı satma-Devleti maddesiyle yok etme-kapitalistleştirme sürecinin sonuna yaklaştık! Yani artık toprakların ve sanayiın yüzde yetmiş-sekseninin Devlete ait olduğu bir düzende yaşamıyoruz. Bu anlamdadır ki Osmanlı maddesiyle-Devletçi düzeniyle artık cañçekişme halindedir..

Ama, maddeyle ruh arasındaki ilişki biraz daha karmaşıktır. Bu ilişkide önce gelen daima madde olur, ruh onu arkadan izler. Örneğin, ruhun bilişsel bir fonksiyonu olan bilinç daima sonradan ortaya çıkar. Önce maddi gerçeklik oluşur, sonra onun bilinci-bilgisi..Ancak, belirli bir anda kendi bilinciyle birlikte varolan maddi gerçeklik yok olunca, aynı anda onun ruhu da hemen o an yok olmaz, o belirli bir süre daha geride kalan insanların bilincinde-hafızasında- yaşamaya devam eder. Bu durum Osmanlı için de geçerlidir. Evet bugün artık maddesiyle cañçekişir haldedir Osmanlı, ama, ondan miras kalan bilgi temeli, gelenekler, kültürel miras vb.şeklinde yeni kuşaklarda, tıpkı kuşaktan kuşağa taşınabilen genetik bir özellik-ya da hastalık- gibi karmaşık biçimler altında ortaya çıkıp varlığını sürdürmektedir.

Örneğin bir TÜSİAD’ı ele alalım. TÜSİAD İstanbul burjuvazisinin-büyük iş adamlarının örgütüdür. Ve ilk bakışta da bunun Osmanlı’yla falan hiçbir ilişkisi yoktur! Ama işte öyle değil! O, yani TÜSİAD, Devletin-Osmanlı artığı Kemalist Cumhuriyet’in kanatları altında yetişen burjuvaların örgütü olduğu için Devletçilik ruhu hala onda ağır basar. Burjuva olarak şu anki çıkarları artık Devletle-Devletçilikle örtüşmediği halde, “Devletin burjuvaları” olma toplumsal genlerinin onlarda bazan halâ aktif hale gelebildiğini görürüz.

Aynı durum “solcular” için de geçerlidir..Çünkü, şu anın içinde varolan maddi gerçeklik daima geçmişte varolan belirli bir bilginin bugünkü maddeleşmiş-gerçekleşmiş şeklidir. Siz ne yaparsanız yapın kendi toplumsal DNA’ larınızdan o kadar kolay kurtulamıyorsunuz!.Konuyu biraz daha açalım:

Osmanlı Devleti’nin bugün bile halâ yaşayan ruhundan bahsediyoruz, nedir o ruh, “Osmanlı tarihe karıştığı” halde halâ yaşayan o ruh neyin nesidir? Önce kısaca ruh nedir onu biraz açalım, sonra sıra Osmanlının ruhuna gelecek:

Yaşamı devam ettirme mücadelesinde organizmanın çevreden gelen etkilere-informasyonlara-karşı geliştirdiği-yarattığı nöronal reaksiyon modeliyle birlikte ortaya çıkan nöronal etkinliktir ruh. Daha başka bir deyişle, organizmal varlığı temsil instanzı olan benliği-self-yaratan nöronal etkinliktir-faaliyettir. Bir bilgi-informasyon işleme sistemi olarak organizmanın maddi varlığının çevreyle etkileşim süreci içinde her an kendi kendini yeniden yaratış halidir.

Devlet ise, toplum+çevre sisteminin temsilcisi instanzdır. Her toplumun (sınıflı toplumlardır burada söz konusu olan) bir devleti, her devletin de bir toprağı vardır. **Devlet, bu toplum+çevre sisteminin karşılıklı etkileşim içinde oluşan benliği-varoluş instanzı oluyor; devletin ruhu da, onun, maddi bir gerçeklik olarak varoluş fonksiyonuyla birlikte ortaya çıkan kendini ifade ediş biçimi.** Tabi kendi içinde bir sistem olarak varolan her toplum+toprak sistemi, aynı anda, başka devletlerle-toplumlarla olan ilişkileri içinde de varoluyor, kendini gerçekleştiriyor. Yani, ne öyle varlığı kendinden menkul devletler, toplumlar vardır, ne de bunların her an kendi kendini yeniden üreten maddi varlıklarından bağımsız benlikleri-ruhları.

Öte yandan, nasıl ki tek bir insan söz konusu olduğu zaman, o insanın nefsi-benliği o anın gerçekliğine bağlı olarak belirli bir ruh haliyle birlikte ortaya çıkıyorsa (ki buna biz, duygusal reaksiyonlara bağlı olarak ortaya çıkan duygular deriz), devletler-toplumlar da, aynı şekilde, belirli ruh hallerine bağlı birer benliğe sahip olarak gerçekleşirler.

Peki nasıl oluyor bu iş, yani, maddi bir gerçeklik-sistem olarak bir organizma-ya da bir toplum, veya devlet-her anın içinde kendini-kendi varoluş instanzını-nasıl yaratıyor?

Burada ruhla, bilinç dışı bilgi temeli-kültür-arasında yakın bir ilişki bulunduğunu görürüz. Çünkü, bir bilgi-informasyon işleme sistemi olarak insanlar-ve de toplumlar-çevreden gelen etkileri-informasyonları- sahip oldukları kültürle-bilgi temeliyle- değerlendirip işleyerek bunlara karşı bir reaksiyon oluşturabilirler. **Yani, organizmanın bütün varoluş fonksiyonları ve bu fonksiyonları yerine getirirken oluşan ruhu bizim kültür adını verdiğimiz bu bilgiye-bilgi temeline bağlıdır. Neyi ne kadar biliyorsan-ne kadar bilgiye sahipsen-dışardan gelen informasyonları da o kadar değerlendirebilirsin-bunları o ölçüde anlayabilirsin-Tabi bu durumda dışarıya-çevreye karşı oluşturacağın reaksiyonlar da-biz bunlara davranışlarımız deriz-buna göre şekillenecektir. Cevabı belirleyen, neyi ne kadar anladığımız olurken, onun da altında sahip olduğumuz bilgi yatar. Olayın özü budur. Yani, ne kadar-ne türden bilgiye-bilgilere sahipsen, ona göre bir benliğe ve ruha sahip oluyorsun!**

Peki, herşeyin-varoluşumuzun, ruhumuzun-temelini oluşturan bu bilgiler-bilgi temelimiz olarak kültürümüz-nereden kaynaklanıyor, sahip olduğumuz bilgilerin kaynağı nedir? Tek kelimeyle üretimdir-üretim faaliyetidir. Neden? Çünkü insan üretirken, üretirken varolur. İnsanı hayvandan ayıran temel unsur da budur zaten. Üretim ise ancak toplumsal olarak yapılabilecek bilişsel bir faaliyet olduğu için, insanlar üretirken toplum haline gelirler ve toplumsal olarak üretirken kendi bireysel varlıklarını da üretmiş olurlar.

Peki ya kültür? Kültür, bilişsel bir faaliyet olarak başlayan üretim faaliyeti-süreci içinde oluşan bilgilerin, giderekten otomatik olarak kullandığımız, kayıt altındaki “bilinçdışı bilgiler” haline gelmiş şeklidir. İnsanların yediklerinden içtiklerine, giydiklerinden barınma şekillerine, dinledikleri müziğe, kendi aralarındaki ilişkilere kadar bütün faaliyetlerini-varoluş biçimlerini- ve bu arada da tabii ruhsal gerçekliklerini belirleyen-onların üretim faaliyeti içinde oluşan ve artık bilinçdışı bilgiler haline gelmiş olan kültürel bilgi temelleridir. Bu bilgiler-bilgi temeli-ancak üretim biçimindeki ilişkilerindeki değişikliklere bağlı olarak zenginleşirler ve değişikliklere uğrarlar. Yani bunlar öyle yukardan aşağıya doğru insanlara “öğretilmiş”, onların kafalarına doldurulmuş bilgiler değildir! Bazan yüzyılların içinden süzülüp gelir bunlar. Ve öyle olur ki, günlük yaşamın içinde insanlar artık neyi nasıl üreteceklerini-ve de bu süreç içinde kendi kimliklerini de üreterek nasıl yaşayacaklarını hiç düşünmeden yaşarlar-varolurlar.

Neyi nasıl üreteceğinin bilgisi, toplumsal planda, insanlar arasında belirli üretim ilişkilerinin kurulmasıyla gerçekleşir-kayıt altında tutulur. Bu nedenle, bir sistem olarak toplumsal varlığı-kimliği belirleyen, o toplumun elementleri olan insanlar arasında üretim faaliyeti esnasında kurulan ilişkiler-üretim ilişkileridir. Öyle ki, biz bu ilişkileri biyolojik planda bir organizmanın temel taşlarını oluşturan DNA' lara benzetebiliriz. Bu benzetme bir metafordan da öte olan bir gerçekliktir. **Ve nasıl ki, bir organizmanın DNA' larını değiştirmeden onun niteliğini değiştirmek mümkün değilse, aynı şekilde, bir toplumun üretim ilişkileri içinde oluşan bilgi temelini-kültürünü-değiştirmeden de o toplumu niteliksel olarak değiştiremezsiniz. Yani, niteliksel değişim ve buna bağlı olarak gerçekleşecek niteliksel olarak farklı bir benlik-ruh ancak üretim biçiminin ve üretim ilişkilerinin radikal bir şekilde değişmesiyle olur. Nokta!..**

YA TARİHSEL DEVRİM

Ama bir de bütün bunların-yani, iç dinamiğin evrimi yoluyla aşağıdan yukarıya doğru gerçekleşen normal değişim yolunun-sosyal devrim diyoruz buna-ötesinde, yukardan aşağıya doğru “tarihsel devrim” yoluyla “değişim” vardır!.

Bu iş eskiden barbar akınları yoluyla oluyordu. Yukarı barbarlık konağında olan yerleşik bir toplum-belirli kurum ve kuralları, belirli bir medeniyeti-kültürü geliştirmiş bulunan bir barbar grubu- başka bir toplumu fetih yoluyla ele geçirdiği zaman, kendi kültürünü-toplumsal bilgi temelini-fethedilen topluma yukardan aşağı doğru dayatırdı. Bu durumda, birkaç generasyon sonra, egemen fatih toplumun kültürü diğer toplumu “asimile” ederek-kendine benzeştirerek “değiştirecektir”¹¹.

Osmanlı, başlangıçta henüz daha yukarı barbarlık konağında olan bir tarihsel devrim gücü falan değildi, orta barbarlık konağında göçebe bir aşiretti. Ama o, kendisinden daha üstün bir medeniyetin bilgi sistemini-kültürünü-benimseyerek bu açığını kapatmış, yani fethederken önce İslam tarafından fethedilmişti! Ama, İslam'dan alınan bu bilgi sistemi-kültür onun için aşağıdan yukarıya doğru üretim süreci içinde üretilen orijinal bir bilgi sistemi-üst yapı olmadığı için sonradan giyilen bir elbise gibi kalır hep üstünde! Yani, İslam'ı benimsedikten sonra bile Devlet özünde aşiret devleti DNA'larını-kültürünü- muhafaza eder. İslam'a ilişkin bilgiler mevcut DNA'lara-kültüre-monte edilecektir o kadar.

Onun-Osmanlı'nın-daha sonra, yaşamı devam ettirme mücadelesinin bir gereği olarak “batılılaşma” sürecinde kullanacağı teknik de aslında başlangıçta İslam'ı benimserken kullanılan bu teknik olacaktır! Her ne kadar bu durumda dışardan gelen bir barbar akını

¹¹ Eğer tarihsel devrimi yapan barbar barbarlığın orta aşamasında ise (fethedilen toplum da belirli bir kültürü, kurum ve kuralları olan yerleşik bir toplum ise) bu durumda fetihçi barbarlar bir süre sonra kendilerinden daha ileri bir kültüre sahip yerleşik toplumun içinde kaybolur giderlerdi. Bunun birçok örneğini en iyi Bizans'ta görürüz...Ava giderken avlanmak bu olsa gerek!...

yoksa da, bu kez dış etken olarak Batı oynar bu rolü. Ve Osmanlı da kendisinden üstün olarak görmeye başladığı Batı kültürünü-bilgi temelini-benimsemenin hayatta kalmak için tek yol olduğuna inanır. İşte, Osmanlının “batılılaşma” sürecinin diyalektiği budur. Benim tarihsel devrim, ya da toplum mühendisliği dediğim olayın özü budur¹². Bir kere bu mekanizma işlemeye başladıktan sonra, artık o andan itibaren, yeni kurulan mekanizma bir torna makinası-toplumsal informasyon işleme, insan üretme mekanizması- gibi çalışmaya başlar ve sistem kendisine uygun olarak Batı-bilgi temeline-kültürüne sahip insanlar yetiştirir.

İşte, bugün Türkiye toplumunu oluşturan iki tip insan arasındaki fark buradan kaynaklanıyor. Bunlardan biri, geleneksel insanımız olurken, diğeri, II.Mahmut’tan itibaren başlayan “batılılaşma” sürecinin ürünü olan insanlardır!..

Bütün bunları biraz daha açalım:

KİMİZ BİZ, NEDEN “KENDİMİZE BENZERİZ”!..

Bütün mesele tarihe-yani sınıflı topluma geçiş diyalektiğinde yatıyor! Türkler¹³, göçebe bir toplumken, fetih yoluyla yukardan aşağıya doğru devlet kurarak tarihe girmişlerdir. Bizim sınıflı topluma-medeniyete geçişimiz göçebe geleneklerimizin, yani tarihsel olarak oluşmuş toplumsal DNA’ larımızın (kültürel bilgilerin-yaşam bilgilerinin) Batı toplumlarında olduğu gibi toprağa yerleşerek tarımsal üretime başladıktan sonra, üretim süreci içinde, yeni üretim ilişkilerine uygun olarak değişmesiyle olmaz; fetihçiliğe bağlı olarak içine girilen yeni yaşam koşullarının zorlamasıyla, eskilerinin-mevcut bilgilerin- üzerine bazı yeni bilgilerin ilave edilmesiyle (“öğrenerek”) gerçekleşir. Çevreye-yeni koşullara uyuma bağlı olarak, bazı toplumsal genler¹⁴ pasif hale getirilirken, bazıları da ortaya çıkan yeni durumları-bilgileri de-kodlayacak şekilde geliştirilirler. Yani, tarihe barbarlığın yukarı aşamasından girmiş yerleşik toplumlar gibi, yeni bir üretim süreci içinde yeni üretim ilişkileri yaratan, yeni yaşam tarzını bu ilişkiler içinde üretilen bilgilere göre gerçekleştiren bir toplum değiliz biz. Bu yüzden de bugünün içinde geçmişin nasıl yaşadığına-varolduğuna ilişkin çok özel bir örnek teşkil ederiz. Bizde halâ binlerce yıl öncesine ait bazı toplumsal genler (yaşam bilgilerinin ihtiva eden nöronal programlar) aktif halde olduklarından, bugünün yaşamını üretirken, farkında olmadan, bunu geçmişten kalan mirasa uygun olarak yerine getiririz. Bu genler çok değişik biçimlerde güncelleşmiş, “modernleşmiş” bilgileri üretiliyor görünseler de, görünüşün biraz altına inince hemen “bizi bize benzeten” özelliklerimizi görürüz!

Bir örnek verelim: Hiç düşündünüz mü bizde neden önce bir bina yapılır da onun alt yapısı, suyu, elektriği, kanalizasyonu vs. sonradan akla gelir diye (son yıllarda kapitalizm geliştikçe bu da değişiyor artık!). Bina yapmak yerleşik toplum kültürünün bir parçasıdır. Bizse bilinç altımızda halâ göçebe geleneklerimizle yaşarız. Bizim için önemli olan, o anki ihtiyacı karşılamak üzere bir binanın yapılması ve onun içinde oturmaktır! Kanalizasyon, elektrik, su vs. bunlar normal koşullarda yerleşik toplum kültürünün bileşenleri olarak bina yapımının ayrılmaz parçaları oldukları, birbirlerinden ayrı düşünülemezler halde, bizim için bunlar birarada öğrenilmiş kültürel unsurlar olmadıklarından, sonradan öğrenilmiş ve halâ eksplizit olarak kayıt altında bulunan bilgiler olduklarından ayrı ayrı aklımıza gelirler. Bu yüzden de önce o anki ihtiyaç ne ise onu düşünürüz, sonra da diğerlerini!..

¹² Olayın diğer boyutunu, Oryantalizm-pozitivizm boyutunu başka bir çalışmada ele almıştık (www.aktolga.de Pozitivizm Nedir)

¹³ O zaman daha Türk kavramı falan yoktu tabii...

¹⁴ “Toplumsal genler” dediğimiz şey, belirli yaşam bilgilerinden oluşan kültürel nöronal programlardır. Bunlar toplumsal üretim ilişkilerinden kaynaklanırlar.

DEVLET VE BİREY

Burada çok önemli bir nokta var: **Neden bizde hep “Devleti korumaktan, ya da kurtarmaktan” bahsedilir? Sadece Osmanlı’da da değil, bugün halâ Türkiye Cumhuriyeti’nde bile, azıcık sıkışsak, neden hemen, “ne olacak bu Devletin hali”, ya da, “Devleti nasıl koruyacağız-kurtaracağız” diye düşünen birileri çıkar ortaya? Hep “korunmaya muhtaç bir Devlet” vardır ortada! Ve de onu “koruyanlar”, “kurtaranlar”!. Herşey bu uğurda yapılır. Darbeler, muhtıralar bunu için verilir. Bu neden böyledir hiç düşündünüz mü, nedir bu işin tarihsel, toplumsal temelleri? Bugün halâ, “sağcısıyla”, “solcusuyla”, “ilericisi” ve “gericisiyle” bütün “Cumhuriyet aydınlarını” (hatta, sıradan insanları bile) içine alan bu ruh halinin esası nedir, nasıl bir kültürel miras yatıyor bunun altında, hiç düşündünüz mü?**

Kentten çıkma Batı toplumlarında birey ve toplum önce gelir, devlet sonra. Devlet, bu zemin üzerinde oluşur; elementlerini bireylerin oluşturduğu sistemin merkezi varoluş instanzıdır devlet. Birey ise, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olarak, kendisi için üretim yaptığı için bireydir. Sosyal sınıfların ortaya çıktığı temel de budur zaten. Toplum, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olanlar ve olmayanlar olarak ikiye bölündüğü zaman, sınıflı toplum da oluşmuş olur. Devlet de, bu yeni durumu, dengesizlik üzerine kurulu bu yeni “dengeyi” muhafaza etmenin aracıdır. Bu yüzden, mülk sahibi sınıflar lehine oluşan “dengeyi” koruyan kamu gücü olduğu içindir ki, onun “egemen sınıfın baskı aracı olduğu” söylenir.

Osmanlı Devleti’nin ve toplumunun oluşumu ve yapısı ise bambaşkadır. Kuruluştan önceki dönemi düşünelim: Göçebe, çoban bir aşiret bu. Evet, bir çoban da kendisi için üretim yapmaya başlamıştır, ama o henüz daha batılı anlamda bir birey değildir. Kendi varlığını birey olarak oluşturamaz. İçinde bulunduğu toplumla-aşiretle birlikte vardır o. “Ben” yoktur. “Ben”, toplumdur, aşirettir henüz.

Sonra, içinde Batı’daki anlamda bireylerin oluşmadığı bu aşiret toplumu fütuhata giriyor, ve “Devlet” haline geliyor. Bu durumda, yeni oluşan toplum ve Devlet, Batı’daki gibi, elementlerini bireylerin oluşturduğu bir sistem değildir. Sistemin mantığına-ruhuna- göre halâ birey yoktur ortada, çünkü özel mülkiyet yoktur. “Mülk Allah’ındır”. Allah adına mülke tasarruf yetkisi ise Devletin başına aittir. Osmanlı sisteminin elementleri, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olarak, kendisi için üretim yapan “birey”ler değildir. Osmanlı’da, Allah adına da olsa, mülk sahibi olan tek “kişi” merkezi temsil eden Sultan’dır. Tek “birey”, kendisi için, kendiliğinden varolan tek kişi o dur¹⁵. Diğer insanlar, birey-vatandaş olmayıp, kendi varlıklarını toplumu temsil eden bu Devlet’le birlikte oluşturabilen, Devlet ve toplum varolduğu için, onunla birlikte varolan “reaya-sürü-kul insanlardır. Bu durumda, bireyin olmadığı bir toplumda, Batı’daki anlamda bir “sınıf”tan da bahsedilemez!

Peki Osmanlı Toplumunu Osmanlı’nın kendisini ifade ettiği gibi “sınıfsız” bir toplum mudur? Hayır tabii! Osmanlı Toplumunu da sınıflı bir toplumdur. Ama buradaki sınıflar Batı toplumlarındakilere benzemezler. Önce Allah’a, sonra da onun adına Sultan’a ait olan mülkiyete tasarruf yetkisine sahip Yönetici bir Devlet Sınıfı’yla, hiç bir hakka-hukuka sahip olmayan “Yönetilenler”den” oluşur Osmanlı Toplumunu. Göçebe-barbar bir aşiret toplumunun fütühat yoluyla devletleşerek sınıflı toplum-Devlet haline gelişiyle, kentten çıkma toplumların sınıflı toplum ve devlet haline gelişleri tamamen farklı şeylerdir. Birinci durumda aşiret toplumu bireylere ayrışmadan sınıflaştığı için, buradaki “sınıflılık” aşiret yapısının adeta donarak farklılaşmasıyla ortaya çıkar. Fütuhata yöneten ve ondan aslan payını alan “Yönetici Sınıf” (toplumun çobanları),

¹⁵ Ama onun, yani Sultan’ın „birey „olarak „varlığı“da, Batı’daki gibi, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip „özgür“ bir birey olmasından kaynaklanmaz. O, Allah’a ait olan mülkün, onu temsilen sahibidir. Yani gene Batı’ daki anlamda „özgür bir birey“ yoktur ortada!

Tanrı adına mülkün de sahibi olduklarından devletin vergi gelirlerine de el koyarlar. “Yönetilen” sınıf ise “Reaya’dır” (yani sürüdür)!

Osmanlıdaki “Devlet Sınıfı”-“Yönetenler”- kavramının batılı anlamda bürokratlarla hiçbir benzerliği yoktur! Çünkü, birey olarak birer hiç olan kullardan oluşur bu sınıf. Tek varlık nedenleri de Sultan’a sadakattir. Hak hukuk, “vatandaşa hizmet” vs. bunların hiç yeri yoktur bu sistemde. Sultan’ın bir işareti yeter kellelerin uçması için. Burada Devlet, adeta sınıflılaşılarak donup kalmış bir aşirettir halâ (devlet içindeki Devlet)! Devlet anlayışı, özel mülk sahibi bireylerden oluşan bir sınıfın egemenliğini sürdürmek değildir. “Devlet Hak’tır”! “Bütün toplumun kutsal temsilcisidir”! Onun kutsallığı Hak’kı temsil etmesindedir. Böyle bir toplumda kendi başına birey diye birşey olamaz! Ancak Devlet varsa, onun kulu-kölesi, ya da çobanın sürüsüne ait bir koyun olarak birey de vardır!

Bazıları sağında solunda “derin devlet” arıyorlar! Derin devlet, işte bize tarihsel olarak kalan bu çerçevedir-Devlet anlayışıdır. “Solcusunda da” aynıdır o anlayış, “sağcısında da”! Çünkü “burjuvası da” vardır bu Devlet’in “işçisi de”! Önemli olan o “ruha” sahip çıkmak, kendi varlığını o ruhun içine sığdırabilmektir. O ruh ki, atalarımızdan bize kalan ve bilinç dışı olarak bütün varlığımızı kuşatan kültürel bir mirastır o. Toplumsal hafızada nesilden nesile aktarılacak günümüze kadar gelen bilgidir-yaşam bilgisidir. İçinde Osmanlılık, İslam, ya da batıcılık da olsa, özünde değişmeden donup kalmış bir aşiret ruhudur! Yani bizdeki „derin devlet“ Batı’daki „Gladio“dan farklıdır! Evet o, bir dönemde Türk Gladio’su da olmuştur, ya da, darbeler de yapmıştır, ama özünde hep farklı bir olaydır. Nitekim de Gladiolar falan tasfiye edilse de „Ergenekonculuk“-ergenekon ruhu halâ dipdiri yaşamaktadır.

Bir nokta daha! Bu mirasın, bu ruhun bugün hala ayakta kalmasını sağlayan, ona maddi temel teşkil eden ise Devletçiliktir, Devlet mülkiyetidir. Onun içindir ki, özelleştirmeye karşı çıkılıyor. Onun içindir bu “satıldık, öldük, bittik, mahfolduk” çılgınlıkları!¹⁶

Burada en hassas nokta, Osmanlı sisteminde mülkiyetin Allah’a ait olmasıyla, “Allah’a ait olan” bu “mülke” tasarruf yetkisine sahip olmak arasındaki ilişkidir. Beni yıllarca uğraştıran, sonunda da “Sistem Teorisi’ni”¹⁷ geliştirmeye kadar götüren nokta işte tam buradadır. Bu konu o kadar önemlidir ki, bu mesele anlaşılmadan ne Osmanlı Toplumunu ve Tarihi anlaşılabilir, ne de günümüz Türkiye’si!

“Mülkün Allaha ait olması” tasavvufun esasıdır; ama o Sistem Teorisi’nin de özünü oluşturur. Çünkü her sistem (her varlık) sistem merkezindeki sıfır noktasında temsil olunur. Sıfır noktası diye uzay-zaman içinde varlığı kendinden menkul bir “nokta” bulunmadığı halde, izafi bir gerçeklik olarak onun potansiyel varlığını kavramadan başka hiçbir şeyi kavramak, varoluş problemini çözmek mümkün değildir. Tasavvufta sıfır “Hak’tır”. Sistem Teorisi’nde ise bütün kuvvetlerin birbirini dengelediği sistem merkezindeki sıfır-denge halidir. Yani zıtların birliğinin gerçekleşme “noktasıdır”. Ama mutlak birlik-denge diye birşey olmadığı için, sıfır noktası hiçbir zaman objektif bir varlığa denk düşmez. Çünkü her birlik-denge hali (her sıfır) aynı anda bir mücadele (zıtların mücadelesi) platformudur da. Her nesne-denge hali- daha o “ilk” oluşma anında (bu an, o nesne, varlık için zamanın başlangıç anıdır da) çevreyle etkileşmeye bağlı olarak mevcut denge bozulurken-bozulduğu için varolur (objektif bir gerçeklik haline gelir”).

Bütün bunların Osmanlı Toplumunu’yla ve günümüz Türkiye’siyle, Devlet anlayışıyla ne alakası var mı diyorsunuz! **Toplum da bir sistemdir. Ve her sistem gibi o da kendi merkezindeki sıfır noktasında temsil olunur. Sınıflı toplumlarda bu sistem merkezini (sıfır noktasını) egemen-dominant-sınıf temsil ederken, sınıfsız toplumda (ilkel komünal toplumda)**

¹⁶ Ve ben de inadına bu yüzden „özelleştirme” diye bağırıp duruyorum!!..

¹⁷ www.aktolga.de 4. Çalışma

sistem merkezini temsil eden bir sınıf, ya da zümre veya kişi yoktur. Merkez, ya tapınak tarafından, ya da gene Hak'kı temsilen komün başkanı tarafından temsil edilir. Bu durumda toprağın, üretim araçlarının mülkiyeti de bu "Hak'ka" aittir. Mülk hiç kimsenindir, onun sahibi Hak'tır demek, objektif bir gerçeklik olarak kişi ya da sınıf veya zümre şeklinde mülke sahip olma konumunda olan bir varlık yoktur demektir; ki bu durumda, Hak'kı temsil eden şey de merkezde olduğu kabul edilen o sıfır noktasıdır.¹⁸ Hak'ka ait olan mülkün Hak adına toplum için kullanım-tasarruf- yetkisini ise, eşit haklara sahip bütün komün üyelerinin seçtiği başkan elinde tutar. Ancak, ilkel komünal toplumda bireyin kendisi için varolması diye birşey söz konusu olmadığından, bütün toplumu temsil eden bu başkanın birey olarak varlığı merkezdeki sıfır noktasında yoktur. Başkan bu nedenle birey olarak kendisini değil, herkesi, herkes adına merkezi-merkezdeki sıfırı-Hak'kı- temsil etmiş olur. İşte mülkün Hak'ka ait olması olayının esası budur.

Ama sonra ne oluyor, sınıflı toplumlarla ilişkiler başlıyor. Savaşlar, fetihler başlıyor. Ve bu arada, bal tutan parmağını yalar hesabı, zamanla merkezi elinde tutan yönetici bir sınıf ortaya çıkıyor. Neden sınıf? Evet, üretim araçları üzerinde özel mülkiyet hala mevcut değildir, ama bu arada "tasarruf yetkisi" adı altında yeni bir kavram ve mülkiyet biçimi ortaya çıkmıştır. Mülkiyetin komüne-Hak'ka-ait olduğu şeklindeki genel hükme dokunmadan, onun içeriği değiştirilerek ortaya yeni bir mülkiyet biçimi çıkarılmıştır. Mülk mü, haşa, mülk gene Hak'ka aitti! Ama Hak adına onu kullanma, ona tasarruf etme yetkisi anlamına gelen bir "tasarruf yetkisi" icat edilmişti ki, o da önce Sultan'a, sonra da buna bağlı olarak-Sultan adına onun etrafındaki yönetici devlet sınıfına aitti. İşte Osmanlı'nın düzeni budur.

Osmanlı sınıfsız bir toplum muydu? Elbette hayır! Peki neden hala mülk Allah'a aittir deniyordu? İşte bütün olay burada! İkel komünal toplumun bilgi sistemini (töre'yi) belirli bir DNA kalıbına benzetirsek, ta Osmanlı'ya, oradan da Cumhuriyet'e kadar bu DNA kalıbının esası değişmiyor. Biçimsel olarak o töre aynen duruyor gene orada. Ama sürekli içeriği değişiyor onun. Çevreye uyum gereği sürekli bazı genler pasif hale getirilirken, bazıları da aktif hale geliyorlar. Bağışıklık sisteminin çeşitli antijenlere karşı yeni savunma sistemleri geliştirmesi gibi, Osmanlı'da da toplumsal DNA' larda esasa ilişkin bir değişiklik olmadan (üretim ilişkileri değişmeden) çeşitli genler arasında yeni ilişkiler kurularak çevreye uyum için yeni bilgiler geliştiriliyor. Bu da bir öğrenme olayıdır şüphesiz. Ama dikkat edin bu durumda esas gövde (selbst-nefs) değişiyor. O, sürekli çevreye uyum sağlayarak biçim değiştiriyor¹⁹.

ANCAK KENDİ KARŞITINI YARATARAK VAROLABİLİRSİN!..

Tekrar Osmanlı'nın ve Cumhuriyet Türkiye'sinin batılılaşma sürecine dönüyoruz. Evet, nasıl olmuştur da bu süreç ta o II.Mahmut'la birlikte bastırıldığını-yok ettiğini sandığı Müslüman orta sınıfın daha sonra yeniden güç kazanmasına neden olmuştur, yani nasıl olmuştur da, zamanla kendi diyalektik inkârı olarak bir Anadolu kapitalizminin ortaya çıkmasına yol açmıştır? 1876'da parlamentoda kısa bir süre için de olsa sesleri duyulan, 1908'de, "Jöntürk devriminin" arkasında oldukları söylenen²⁰ o Anadolu kaplanları, Kurtuluş

¹⁸ Tasavvufta, "onun varlığı yokluğudur" diye ifade edilen şey de budur zaten. Tasavvuf, ilkel komünal toplum insanların-atalarımızın- varoluş problemini dinsel bir terminolojiyle duygusal bir zeminde ifade ediş biçimidir

¹⁹ Bu konuya çok kafa yordum ben! Ayrıntılara girmek, bunları paylaşmak isteyenler www.aktolga.de de "Çalışmalar" bakabilirler..

²⁰ Jöntürkler'in Müslüman orta sınıfın temsilcileri olduğu söyleniyor ya!! Aslında ilginç bir durum bu!.. Müslüman orta sınıfla Devletin arasında bir çelişki olduğu açık. E, Jöntürkler de Devletin öteki kanadıyla, yani, Abdülhamid'le kavgalı! Bu durum , çoğu zaman Jöntürkler'in orta sınıf adına, orta sınıfın temsilcisi olarak Devlete karşı mücadele ettiklerikleri yanılığısına yol açmıştır!.. Burjuvaziye rağmen burjuva devrimcileri olan Jöntürklerin diyalektiğini kavrayabilmek için bugünkü "Türkiye

Savaşı'nda Kemalistler'le birlikte yabancı işgaline karşı ittifak kurarak tekrar su yüzüne çıkan Anadolu burjuvazisinin o öncülleri, nasıl olmuştur da, zaferden sonra ihanete uğrayarak Kemalistler tarafından bir tarafa itildikleri halde her fırsatta gene ortaya çıkarak seslerini duyurmuşlardır?. Birinci Mecliste II.Grup, daha sonra TCF ve Serbest Fırka olarak ortaya çıkan bu sınıf nasıl olmuştur da 1950'de "iktidara gelebilmiştir". Dünden bugüne, AK Parti'ye-Erdoğan'a kadar uzanan bu sürecin diyalektiği nedir?..

Osmanlı'nın "batılılaşma" sürecinde birbiriyle içiçe, birbirini tamamlayan iki süreçle karşılaşırız. Bunlardan birincisi açıktır. Batı kültürüne göre yeni insan tipleri yetiştirmek ve yeni bir toplum yaratmaya çalışmaktır burada amaç. Bu demektir ki, yeni insan tipleriyle yeni bir yaşam biçimi topluma egemen kılınacaktır. Bu amaçla da sistemin içinde Batı'dakilere benzer kurumların oluşturulmasına çalışılır. Meşrutiyet'in ilanı, Tanzimat Fermanı, Parlamento'nun oluşması, bankaların kuruluşu, Batı'dakilere benzer yeni yasaların çıkarılması vs. bütün bunlar hep tepedeki batıcı bürokratların yeni bir sistem yaratabilmek için başvurdukları POZİTİVİST etkinliklerdir.

"Bunlar, sivil kurumların Türkiye'de bulunmadığının ve bunun da kendilerini, fikirlerini tatbik imkanı az olan sosyolojik bir yapı ile karşı karşıya bıraktığının farkındaydılar. Bundan dolayı gerek ittihatçılar, gerek Kemalistler bu ara'yı temsil edecek kurumları (bankalar vs.), sınıfları (ticari ve endüstri burjuvazisi) ve yasaları (Cumhuriyetin Medeni Kanunu ve Ticaret Yasaları) temellendirmeye çalıştılar. İlginç olan ve kurumsal sosyolojinin üzerinde durması gereken gelişme "sivil toplum" kurucu olarak tanımlayabileceğimiz bu yeni yapıların, uzun vadede Kemalistler tarafından değil, fakat dindar Müslümanlar tarafından zaptedilmiş olduklarıdır"²¹.

Yani Şerif Mardin diyor ki; batıcı Devlet Sınıfı kendine bir kitle temeli yaratarak kendi dünya görüşüne göre yeni bir toplum inşaa edebilmek için Batı'da kapitalist sistem içinde varolan kurum ve kuralları yukardan aşağıya doğru Türkiye Toplumunu içinde oluşturmaya çalışır. Bunu yaparken onun amacı "cahil", geleneksel İslamcı muhalefeti eriterek yok etmek, insanları bu yeni kurum ve kuralların-ilişkilerin içinde kendi dünya görüşüne göre yeniden şekillendirmektir. Örneğin bankacılık sistemini ele alalım: Bankayı kurdun bu kolay. Başına da kendi görüşüne uygun bir müdür, personel vs. atadın. Peki kime hizmet verecekti bu banka? Senin o "cahil"-geleneksel İslamcı insanlarına değil mi? Köylü Mehmet ağaya krediyi verdin, işleri iyi gitti. Seneye daha büyük bir kredi.. gübreydi, yeni makinalardı derken, al sana işte bir Anadolu kapitalisti! Aynı süreç ticaret ve sanayi kapitalizminin gelişimi açısından da geçerlidir. Kapitalistleşmek, batılı bir toplum gibi olmak mı diyordun, al sana işte kapitalist! Hem de aslan gibi dini bütün, yerli mi yerli bir Anadolu kapitalisti! Böyle gelinir 1950 lere. DP bu sürecin ürünü olur!

Tabi, Kemalist-tek parti diktatörlüğünün kırılmasında bu dönemde dış dinamiğin de büyük rolü vardır. Savaş bitmiştir ve yeni bir dünya düzeni kurulmaktadır. Birleşmiş Milletler örgütüne üye olabilmek için demokrasi ile idare ediliyor olma şartı getirilmiştir. Yani başka şansı kalmamıştır hükümetin! Ama gene de, sonunda, İnönü demokrasiyi getiren büyük şef olarak anılacaktır! Tıpkı II.Mahmut'un "ilericiliği" gibi, o da "demokratlığı" kimseye bırakmaz!..

VE 27 MAYIS: KARŞI DEVRİM Mİ "ÖZGÜRLÜKLER ORTAMI" YARATICISI MI?

1950 DP iktidarı, sistemin sivil toplum-kapitalist toplum- zeminine oturması, yumurtanın kabuğunun çatlayarak, civcivin ortaya çıkmaya başlaması olayıdır. Ama olay burada bitmez!

---

solunun" durumuna bakmak gerekir. Halka rağmen ama halk adına devrim yapmanın mantığını kavramak kolay değildir!..

²¹Şerif Mardin, "Din ve İdeoloji", 1999, İletişim Yay.İst., "Türkiye'de Toplum ve Siyaset", 1997, İletişim Yay. İst.

“Devletin kurucu ruhunu” temsil edenler, bu türden bir gelişmeyi içlerine sindiremedikleri, kabul edemedikleri için, bütün bu olup bitenleri hemen “Devlet elden gidiyor” diye algıladılar. Ve “Devleti bu beladan kurtarma” planları yapılmaya başlandı! O çok bilinen nakarat tekrarlanır gene: “Ya Devlet başa ya kuzgun leşe” denilmektedir! 27 Mayıs’a böyle gelinir.

27 Mayıs 1960 darbesi, “gelişen kapitalizmin mülksüzleştirdiği orta sınıfların, şehir ve köy küçük burjuvazisinin direnişi” midir? Eskiden böyle “Marksist tahliller” yapardık! Keşke öyle olsaydı!! Hani nerde o darbe yapacak kadar örgütlü “şehir ve köy küçük burjuvazisi”! Bunlar hep “baticı-solcu”, ayakları havada, Türkiye’yi, Türkiye tarihini, toplumunu tanımayan “tahlillerdir”! 27 Mayıs, Devlet Sınıfı’nın, “Devleti kurtarmak” için Anadolu kapitalizmine karşı, sivil topluma karşı ayaklanmasıdır. 1960’lar Türkiye’de, bir yanda iktidardan uzaklaştırılmış, ama halâ toprakların ve ekonominin yüzde 60-70’ine sahip bir Devlet ve Devlet Sınıfı vardı ortada; ve sen bunu görmüyorsun da, “mülksüzleşen küçük burjuvaziden” bahsediyorsun! Neden? Çünkü böyle “Devlet Sınıfı” diye bir sınıf yok Batı’da!. “Sol klasiklerde” yok böyle bir ifade! Koskoca bir ülkeyi Batı’dan alarak türettiğin kavramların içine hapsederek açıklamaya çalışıyorsun!²² Ve bunun adına da “ilericilik” “solculuk” diyorsun, sonra da ortalığı birbirine katıyorsun şımarık çocuklar gibi! Kimsin sen, nereden çıktın, nereden buluyorsun bu gücü? “27 Mayıs Anayasası’nın getirdiği demokratik özgürlükler ortamından” mı? Nedir o zaman bu “demokratik özgürlükler ortamı”? Nasıl bir “sol”, ya da “işçi sınıfı hareketi”dir ki bu, öyle yukardan açılan bir kanalın içinde “gelişmeye” başlamıştır?

Askerler bir darbe yapıyor. Halkın oylarıyla iktidara gelen bir hükümeti deviriyorlar. Sonra da, “demokratik” bir anayasa hazırlatarak, bir “işçi sınıfı hareketi”nin-“sol”un gelişmesine zemin hazırlıyorlar! Burada tuhaf olan birşey yok mu! Dünyanın her yerinde demokratik haklar uzun mücadelelerin sonunda elde edilirken, bizde, darbeye işbaşına gelmiş, ve ne olduğu belli olmayan (aslında belli olan!) bir “asker sivil aydın zümre” yukardan bunları bize armağan ediveriyor! Ve biz de bu durumu hiç sorgulamıyoruz! Daha doğrusu sorgulaya-mıyoruz! Neden?

Olayın iki boyutu var. Birincisi, sivil toplumun, yani Anadolu kapitalizminin kendi iç gelişmelerine yönelik.

Adı üstünde, “Anadolu kapitalizmi” de olsa, bu da bir kapitalist oluşum sonunda. Burjuvazi ve işçi sınıfından oluşuyor. Sınıf mücadelesi bu sistemin de iç dinamiği. 1950’lerle birlikte iktidarı Anadolu kapitalizmine kaptıran Devlet Sınıfı, “düşmanımın düşmanı dostumdur” mantığıyla, “ortak düşmana” karşı cepheyi genişletmek için, işçi sınıfı hareketinin ve diğer toplumsal muhalefetin yolunu açar. Ve kendisini “kapitalizme karşı onların, demokratik hakların hamisi gibi gösterir”²³. Bu arada, Batı’dan çığ gibi “bilgi” (informasyon) akışını, sol literatür-kaynak çevirisini de hesaba katarsanız, kısa süre içinde Türkiye’de Batı değerlerine göre biçimlenmiş, Jöntürk geleneğine uygun olarak, yukardan aşağıya doğru, “Anadolu kapitalizmine” düşman, Devlet Sınıfı dostu POZİTİVİST bir “sol”-“aydın” tabaka oluşur-oluşturulur. Devlet, sınıf, sınıf mücadelesi anlayışını Batı dillerinden çevrilen sol kitaplardan öğrenen, Türkiye’yi tipik bir Batı ülkesi gibi algılayan yeni bir “solcu” jöntürk neslidir bu. Cumhuriyet’ten sonra yeni Devlet Sınıfı haline gelen eski jöntürk kuşağı, kendi “solcu” takipçilerini yetiştirmektedir adeta!

İstenilmeyen çıktıkları engelleyebilmek için girdiyi kontrol etmek (yani “feedback”)! İşte 27 Mayıs’çı Devletçi “sistem mühendisleri” bunu yaptılar. Kapitalizmin gelişme yolunu saptırdılar. “Demokratik bir anayasa” getirerek, Devleti güçlendirip, “sol” dahil, her türlü “demokratik örgütlenmeyi”, “hareketi” “serbest bırakarak”, sivil toplum güçlerini birbirlerine düşürdüler. Burjuvaziye karşı her türlü “demokratik hareket”i “serbest”

²² İşte POZİTİVİZM budur!. Bak, www.aktolga.de 8. Çalışma

²³ Orta sınıfa vururken II.Mahmut’da böyle diyordu Reaya’ya: “Bundan böyle sizi ben koruyacağım”!..

bırakarak, kendilerinin, burjuvaziyle çelişkisi olan herkesin, halkın, işçi sınıfının dostu olduğunu gösterdiler!

Daha da etkin hale getirilen, “modernize edilen” ikinci “feed-back (geriyi besleme) transfer sistemi” ise, Devlete, Devlet Sınıfına bağlı olarak yetiştirilen “Devletçi burjuvalara” yönelik oldu. Bunların daha da “büyümelerine”, güçlenmelerine olanaklar sağlayarak, Anadolu burjuvazisinin önünü kesecek yeni bir “büyük burjuvazi” yarattılar!²⁴ Burjuva mı diyorsun, işte burjuva! Sol mu diyorsun, işte sol! Ama tek şart Devleti kutsayacaksın! “Oh ne güzel, 27 Mayıs demokratik özgürlükleri getirdi” deyip, 1950 ye küfredeceksin! Birkere burdan yola çıktın mı, artık en “azılı komünist” de olsan, zaten sen tehlike olamazdın onlar için! Çünkü sen kendini nasıl görürsen gör, onların gözünde, son tahlilde, geriyi beslemek için bir feedback transfer sistemi idin²⁵!

Bütün bu satırları yazarken sanki aynı süreci tekrar yaşıyormuşum gibi oluyor! Önce bir akvaryum oluşturuluyor, duvarları şeffaf tabii! Sonra da balıklar salınıyor bunun içine!..Ama hiç kimse akvaryumun farkında bile değil! Herkes kendini denizde sanıyor! Halbuki ağzıyla kuş tutsan ne yazar o akvaryumun bilincine varamadıktan sonra!..

“Kontrgerilla”dayız, gözlerimiz bağlı, işkenceye yatırmışlar! Birisi konuşuyor! “Burası Türk Genelkurmayına bağlı, Kontrgerilla örgütü. Burda anayasa, babayasa yok! Biz adamı böyle yaparız işte! Önce salarız tarlaya, sonra da biçeriz böyle! Bak göreceksin, ilerde gene salacağız, gene biçeceğiz!”..Bu sözler hiç silinmiyor kulaklarımdan!..

12 MART, 12 EYLÜL VE SONRASI

Ve bu oyun üç kez oynandı Türkiye’de! Her seferinde, sistem direniyor, toparlanıyor, kendini yeniden üretiyordu ve bir darbe daha!

Ama zaman geçtikçe artık dikişler tutmamaya, “feedback kontrol sistemleri”de eskisi kadar iyi çalışmamaya başladı. Neden? Sadece Devlet Sınıfı’nın yol arkadaşı “sol” iflas etti diye mi ?

Bu önemli tabii; ama bunun yanı sıra başka önemli nedenler daha var. Önce şu “solun iflasının” ve Devlet Sınıfının elindeki en önemli geriyi besleme aracını kaybetmesinin üzerinde duralım.

Şurası açık: “Sosyalist Sistemin” yıkılmasıyla birlikte, üretim araçlarının devlet mülkiyetine dayalı, merkezîyetçi, bireyi hiçe sayan, modern komünal topluma-bilgi toplumuna bireyin gelişmesi sonucunda değil de, bireyi ve bireysel mülkiyet düzenini zorla yok ederek varılabileceğini sanan dünya görüşü de artık geçerliğini kaybetti. Görmek ve anlamak isteyen herkes şunu açıkça gördü ve anladı ki, modern sınıfsız topluma giden yol, bir “işçi sınıfı ihtilâlinde”, işçi sınıfının burjuvaziye-kapitalist sistemi, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti yok ederek, devlet mülkiyetini temel alan “sosyalist bir toplumu” yaratmasından geçmiyordu! Tam tersine, bu noktaya ancak kapitalizmin ve bireyin gelişmesi sonucunda ulaşılabilirdi. Bunun için de, üretici güçlerin gelişmesini engelleyen her türlü devletçi müdahaleye derhal son verilmeliydi. Büyümenin, gelişmenin yolu buradan geçiyordu. Modern anlamda solcuların olmanın yolu bu gerçeği görebilmekten geçiyordu. Bundan böyle sınıf mücadelesinin hedefi kapitalizmi zorla yok etmek değil, gelişmeyi ilerlemeyi engellediği yerde ona karşı mücadele ederek onu daha da ileriye doğru itmek, böylece, tıkanan yolun açılmasını sağlamak olmalıydı.

²⁴ TÜSİAD’ın geçmişi budur!..

²⁵ Kontrol mekanizması-feedback sistemi konusun için www.aktolga.de 4.Çalışma

“Sosyalist Sistemin” ortadan kalkmasından sonra tekleşen dünya pazarlarında, küresel rekabet mücadelesinde ayakta kalabilmek için kapitalizmin üretici güçleri geliştirmekten başka çaresi yoktu zaten; burjuvazi, devletçi, ulusal korumacı bir yapıyla birarada varolarak, kendi sınırlarının içine kapanarak yaşayamazdı, varolamazdı artık bu yeni dünyada. İşte, Devletçi düzen taraftarlarının, Devlet Sınıfının ve onun “solcu”-“Devletçi” uzantılarının belini büken en önemli gelişme bu oldu.

Kucakta yetiştirilen Devletçi “büyük burjuvazi”de babaocağını-kutsal ittifakı terketmek zorundaydı artık! Çünkü, “Devletçi” de olsa, o da bir burjuvaydı sonunda! Rekabet mücadelesinde ayakta kalabilmek, gelişip güçlenebilmek için artık onun da kendi ayaklarının üzerinde durması gerekiyordu. Bunun için de oyunun yeni-küresel kurallarına uymak zorundaydı. Eski Devletçi-korumacı anlayış ancak ulusal sınırların içinde geçerliydi, halbuki dışarıya açılmak büyümek gerekiyordu. Hem sonra, istesen de ulusal sınırların içine kapanıp kalamazdın artık. Eski dönem bitmişti, Devletin süratle elini ekonomiden çekmesi gerekiyordu. Ulus ötesi-küresel düşünebilmek, davranabilmek gerekiyordu. Kendi sınırları içinde korunmaya alışmış bir kapitalizminin ve Devlete bağlı burjuva yetiştirme döneminin sonu gelmişti! Dünya değişmişti artık! Eski dünya yok olmuş, onun yerine bambaşka, yeni bir dünya düzeni ortaya çıkmıştı; bütün o eski “ulusal” yollar, tekleşen dünyada, küresel dünya sistemine açılmak zorundaydı. Ve üstelik de, bu yollarda, oyunun yeni kurallarına göre yürümek-oyunmak zorundaydın! Yürümem-oyunmam diyemezdin! Çünkü 150 yıldır sistemin rotasını buna göre ayarlamıştın! “Batılılaşmak” demiştin ve öyle yola çıkmıştın bir kere! Geri dönemezsin! Dönmeye çalışsan da, geriye doğru baktığında önünde model olarak Saddam’ın Irak’ından-ya da Ahmedi Nejat’ın İran’ından başka birşey görünmüyordu! İşte sistemin zayıf noktası burasıdır. İşte iç ve dış dinamikler de bu zayıf halkadan yakaladılar sistemi!

TÜRKİYE “SOL”UNUN DİYALEKTİĞİ

Burada çok önemli bir nokta var. Gelişen Anadolu kapitalizmiyle birlikte, bu sivil toplum zemininde sınıf mücadelelerinin de ortaya çıkması, Anadolu burjuvazisinin, karşısında, kendisine karşı direnen, daha çok demokratik hak talebinde bulunan bir işçi sınıfı hareketini bulması doğaldır. Doğal olmayan, bu potansiyelin kendi varoluş zeminine, sivil toplum zeminine karşı Devlet Sınıfı’nın yürüttüğü mücadelede bir yedek güç haline gelmesidir. Eğer Türkiye’deki Devlet Sınıfı, Osmanlı artığı, toprakların ve üretim araçlarının büyük çoğunluğuna sahip (Devlet adına tabi) antika bir sınıf olmasaydı, eğer Türkiye’nin önündeki problem bu antika yapıdan kurtularak modern bir sivil toplum haline gelmek olmasaydı, yani Türkiye’nin önündeki sorun kendine özgü bir burjuva devrimi sorunu olmasaydı, Türkiye, Batı toplumları gibi burjuva devrimini çoktan tamamlamış bir ülke olsaydı, o zaman birçok şey farklı olabilirdi. Ama Türkiye daha sırtındaki antika kabuğu atamamış bir toplumdur, bunun mücadelesini veriyordu. Sen tut, böyle bir durumda iken, “kapitalizme karşı” “ilericilik” yapıyorum diyerek kendi bindiğin dalı kes, ve, “o da burjuvaziye karşı” diyerek, Devlet Sınıfı’nı kendine doğal müttefik olarak gör! İşte, Türkiye sol’unu askeri darbeleri desteklemeye götüren, “kapitalist olmayan bir yola” sokan mantık budur.

Ama bunu sadece bir “hata” olarak, “sol”un bir hatası olarak görmek de yanlıştır! “Solcu” olmak, üretim araçlarının mülkiyetinin devlete ait olduğu bir sistemi istemek, bunun için mücadele etmek olunca, devrim anlayışı, burjuvaziye ve kapitalist sistemi zorla yok ederek, üretim araçlarının devlet mülkiyetine dayanan bir sistemi yaratmak olunca, zaten devletçi olan bir düzeni ve bu düzenin koruyucusu olan bir Devlet Sınıfını, devlet anlayışını niye karşına alacaksın ki! “Marksizmi yaratıcı bir şekilde Türkiye toprağına uygulayarak”, Devlet Sınıfı’yla ittifaka dayanan “orijinal bir devrim modeli” oluşturursun iş biter! 1971’lerin 8-9 Mart darbeciliğinin altında yatan mantık budur. 1973 Mart’ında general Gürler’in cumhurbaşkanlığını destekleyen “sol” mantık bu mantıktır. Arada nüanslar olsa da, şimdiye kadar Türkiye’de “sol”un bütün çeşitlerini yönlendiren mantık, devrim anlayışı budur.

2007'de „Cumhuriyet Mitingleri'nin“ arkasındaki mantık da bu mantıktır. Her taşın altından çıkan o Ergenekon silahlarının, artık isimlerini bile akılda tutmaya zorlandığımız o darbe teşebbüslerinin arkasındaki mantık aynı mantıktır. 12 Eylül Anayasa'sında yapılacak değişikliklere, bu değişiklikleri AKP yapıyor“ diyerekten karşı çıkmanın, Anayasa'nın değiştirilmesine karşı oluşan gerici-faşist cephede yer almanın mantığıdır budur..Daha sayalım mı, ya bugünkü o, „demokrasi mi barış mı tartışmalarına“ ne demeli! PKK silahı bırakıyor diye neredeyse onları bile hain ilan edecek bunlar! Bakın görün, yarın yeni anayasa yapımı gelsin gündeme, onada gene karşı çıkacak bunlar!

“Sol”un anavatlarda, Batı'lı ülkelerde, burjuva devrimi çoktan tamamlanmış olduğu için, oralarda durum çok başkadır. “Sınıf mücadelesi” dediğin zaman bunun ne anlama geldiği açıktır oralarda. Çünkü, ne bizdeki gibi bir Devlet Sınıfı vardır orada, ne de devletçi bir düzen! Feodalizmin tarihin çöp sepetine atılışıyla birlikte sınıflar mücadelesi kapitalist toplum zemininde aracısız olarak yürümektedir. Ama bizde öyle değil ki!. Batı'daki feodalizmin yerini tutan antika Devletçi düzen halâ varlığını sürdürüyordu bizde. Türkiye halâ burjuva devrimini tamamlamış değil. Önce mevcut kabuğun kırılması, sivil toplumun özgür hale gelmesi gerekiyor. Bu nedenle, bizdeki “solculuk”la Batı ülkelerindeki sol arasında büyük farklar vardır. Bizde, sanki bulaşıcı bir hastalık gibidir “solculuk”! “Devletçi” olmakla, “ulusalcı” olmakla özdeştir! Sivil toplumun karşısında olmaktır. Dünyaya kapılarını kapatmaktır. “O da esas düşmana, burjuvaziye karşı” diyerekten, Devlet Sınıfının peşine takılmaktır; “yolu ona açtırarak”, açılan bu yoldan “ilerlemek” hastalığıdır! Bütün o “solcu”-Devletçi, “kapitalizm karşıtı” “sivil toplum örgütleri”nin yakalandığı hastalığın özü budur!

Bütün mesele, Türkiye toplumunun Batı'dan farklı bir yol izleyerek tarihe girdiğini kavrayamamakta yatıyor. Türkiye'de olup bitenleri bu “farklılığı” hesaba katmadan açıklamaya kalkınca da, bu durumda sanki Türkiye'de herşey tersineymiş, sınıf mücadelesini yöneten-kontrol eden gizli güçler varmış gibi görünüyor! Bu ülkede sanki ağaçların kökleri aşağıya doğru değil de havaya doğru uzanıyormuş gibi görünüyor!..

Sanki bir maskeli tiyatro gibi! Objektif olarak, bu toplumun içinde bir yerin bir fonksiyonun var. Ama sen, sübjektif olarak, bütün bu varlığını-fonksiyonunu daha başka bir şekilde değerlendirerek, ayrı bir dünyada yaşıyorsun! Örneğin, Devlet Sınıfıyla ittifak yaparak Anadolu burjuvazisine karşı savaşıyorsun. Objektif olarak yapılan iş bu. Ama sen bunu başka bir amaçla, başka bir kimlikle yaptığını iddia ediyorsun! Diyorsun ki, “ben işçi sınıfını temsil ediyorum ve bu yüzden burjuvaziye karşı savaşıyorum”! “Eğer bugün “asker sivil ilericiler” ittifak yapıyorsam, bu, esas sınıf düşmanına karşı yapılan bir ittifaktır”!

Bir an için düşününüz! Eğer bu tesbit doğru değilse, yani eğer o “asker sivil aydınlar, ilericiler” denilen zümre, öyle “küçük burjuvazinin masum temsilcileri” falan değil de, Osmanlı'dan kalma devlet anlayışına sahip Devlet Sınıfının bir parçasıysalar, ve eğer Devlet adına, “Devleti kurtarma” adına yapılıyorsa bütün yapılanlar da (ki onlar kendilerini böyle görüyorlar ve bunu da ilan ediyorlar zaten, Devleti kurtarmak için ihtilal yaptıklarını söylüyorlar), o zaman, onların da kafalarından, “enayileri kullanıyoruz” diye geçiyordur mutlaka! Kim mi kazançlı çıkıyor bu işten! Ortada değil mi!

Hayatta kavranılması en zor olan şey kendi gerçekliğini kavramaktır. Çünkü bu durumda kavrayacak olanla kavranılacak olan bir ve aynı şey oluyor. Aradaki etkileşimi bir uzay-zaman aralığı içinde “farketmek” olanağı kalmıyor. Ve en korkunç diyalektik de, ne olduğunla ne olmak istediğin arasındaki çelişkiyi belirleyen diyalektiktir..